

2021

Oppfølging etter rapport 9/2018

Rapport 17

Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge

Siste publikasjoner fra Kommunerevisjonen i Oslo

Rapport 1/2021	Informasjonssikkerhet i Vann- og avløpsetaten
Rapport 2/2021	Forebygging og oppfølging av mobbing og vold – Slemdal skole og Veitvet skole
Rapport 3/2021	Kommunens støtteverktøy for krisehåndtering
Rapport 4/2021	Oppsummering av utvalgte undersøkelser gjennomført i regnskapsrevisjonen 2020
Rapport 5/2021	Eierskapskontroll av Oslo Konserthus AS
Rapport 6/2021	Kostnadskontroll i tidligfase i investeringsprosjekter
Rapport 7/2021	Kvalitet i spesialskole og spesialgruppe – Haukåsen skole og Rødtvet skole
Rapport 8/2021	Bruk av rammeavtaler – Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Undervisningsbygg Oslo KF
Rapport 9/2021	Koordinering for barn og unge med stort hjelpebehov
Rapport 10/2021	Utbyggingsavtaler
Rapport 11/2021	Korona del 2
Rapport 12/2021	Eierskapskontroll av VEAS og datterselskaper
Rapport 13/2021	Tildeling og oppfølging av brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
Rapport 14/2021	Behandling av spørsmål om byråders habilitet. Byrådsavdeling for byutvikling og Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
Rapport 15/2021	Innføring av velferdsteknologi
Rapport 16/2021	Behandling av varsler i den sentrale varslingsordningen

Forord

Denne rapporten er et resultat av oppfølgingsundersøkelsen etter forvaltningsrevisjonen *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge* (rapport 9/2018). Da kontrollutvalget 26. januar 2021 (sak 6) vedtok undersøkelsen ba utvalget om at den ble utvidet med to beskrivende deler:

- informasjon om hvorvidt koronapandemien har ført til økt utenforskap for barn og unge
- en oppdatert versjon av vedlegget i rapport 9/2018 som viser bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge 10–23 år

Det følger av kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e), jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5, at kontrollutvalget skal påse at vedtak bystyret treffer ved behandlingen av forvaltningsrevisjonsrapporter, følges opp. Det er byrådet som har ansvaret for oppfølgingen av bystyrets vedtak, jf. kommuneloven § 10-2 første ledd og § 13-1 fjerde ledd. Det ligger ikke til kontrollutvalget å fastsette hvordan administrasjonen skal følge opp påviste avvik/svakheter i det konkrete tilfelle.

Denne oppfølgingen er forankret i kontrollutvalgets vedtak, og tilhører området brukertilpassede tjenester med tilstrekkelig kvalitet jf. bystyrets vedtak om *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020–2024* av 21. oktober 2020 (sak 283).

Oppfølgingsundersøkelsen er gjennomført av seniorrådgiver Jorun Andreassen og seniorrådgiver Hanne Sophie Hem, med førstnevnte som prosjektleder.

Vi vil takke byrådsavdelingen for arbeid, integrering og sosiale tjenester og de 15 bydelene for nødvendig bistand i løpet av oppfølgingen.

3. desember 2021

Lars Normann Mikkelsen
avdelingsdirektør

Jorun Andreassen
seniorrådgiver

Innhold

Hovedbudskap.....	5
Sammendrag	5
1. Innledning.....	8
1.1 Oppfølgingsundersøkelsens bakgrunn og problemstillinger	8
1.2 Metodisk tilnærming og gjennomføring	8
1.3 Rapportens oppbygging.....	9
2. Om rapport 9/2018 og behandlingen av denne i bystyrets organer og bydelsutvalg	10
2.1 Forvaltningsrevisjonen i 2018	10
2.2 Behandling av rapporten i bystyrets organer	10
2.3 Behandling av rapporten i bydelsutvalgene.....	12
3. Byråden og bydelene: Status for varslede tiltak.....	13
3.1 Byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester	13
3.2 Bydel Alna.....	15
3.3 Bydel Bjerke	15
3.4 Bydel Frogner	16
3.5 Bydel Gamle Oslo	17
3.6 Bydel Grorud	18
3.7 Bydel Grünerløkka	18
3.8 Bydel Nordre Aker	20
3.9 Bydel Nordstrand.....	20
3.10 Bydel Sagene.....	21
3.11 Bydel St. Hanshaugen	21
3.12 Bydel Stovner.....	23
3.13 Bydel Søndre Nordstrand.....	24
3.14 Bydel Ullern.....	24
3.15 Bydel Vestre Aker	25
3.16 Bydel Østensjø	26
4. Status for oppfølging av føringer gitt i bystyrets organer	28
4.1 Føringer gitt i bystyrets organer	28
4.2 Status for byrådets oppfølging av føringer på oppfølgingstidspunktet	28
4.3 Status for bydelenes oppfølging av føringer på oppfølgingstidspunktet.....	30
4.4 Kommunerevisjonens vurderinger.....	36
5. Kartlegging av om pandemien hadde medført økt utenforskap for barn og unge	37
5.1 Byrådets svar på spørsmål om oversikt og tiltak	37
5.2 Bydelenes svar på spørsmål om oversikt og tiltak.....	41
5.3 Oppsummering	42
6. Nærmere om bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge	43
6.1 Samlet om bydelenes oversikt over forebyggende tiltak	43
6.2 Regnskap for bydelenes forebyggende arbeid i 2020	43
7. Kommunerevisjonens konklusjon.....	44
Vedlegg 1 Bydelenes forebyggende barne- og ungdomstiltak.....	45

Vedlegg 2 Byrådens svar på Kommunerevisjonens spørsmål..... 59

Hovedbudskap

Denne oppfølgingsundersøkelsen viser at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester hadde iverksatt varslede tiltak og fulgt opp føringer fra behandlingen i bystyrets organer av Kommunerevisjonens rapport 9/2018 *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge*. Oppfølgingen viser videre at bydelene i all hovedsak hadde iverksatt varslede tiltak.

Bydelene hadde samlet sett i stor grad fulgt opp føringene gitt i bystyrets organer. Alle bydelene hadde nå ulike støtteordninger til barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og hadde samarbeid med idrettslag mv. med varierende omfang og innhold. Undersøkelsen tyder på at alle bydelene nå hadde en eller flere utlånsordninger av sportsutstyr. Ni av bydelene hadde benyttet nye metoder eller arenaer for barn og unges medvirkning og noen hadde i tillegg også styrket eksisterende ordninger. De aller fleste bydelene hadde sendt saker til ungdomsrådene i perioden 2019–2021. Det var imidlertid én bydel som oppga at den hadde slitt med engasjementet i ungdomsrådet og en annen bydel som ikke hadde sendt saker til uttalelse i ungdomsrådet i perioden.

Sammendrag

I denne oppfølgingsundersøkelsen har Kommunerevisjonen undersøkt om byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester og alle 15 bydeler hadde iverksatt varslede tiltak og fulgt opp føringer fra behandlingen i bystyrets organer av Kommunerevisjonens rapport 9/2018 *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge*.

Kontrollutvalget ba videre Kommunerevisjonen om å utvide oppfølgingsundersøkelsen med to beskrivende elementer:

- gi informasjon om koronapandemien har ført til økt utenforskap for barn og unge.
- gi en oppdatert versjon av det vedlegget i rapport 9/2018 som viste alle bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge mellom 10–23 år, slik som fritidsklubber og sosiale møtesteder, fysisk aktivitet, kulturaktiviteter, tilskuddsordninger, mm.

Datainnsamlingen har bestått av skriftlige redegjørelser der byråden og bydelene har svart på Kommunerevisjonens spørsmål, samt gjennomgang av noe dokumentasjon. For å kunne gi en oppdatert versjon av oversikten over bydelenes forebyggende tiltak, ble hver enkelt bydel bedt om å revidere oversikten for egen bydel.

Nærmere om rapport 9/2018 og behandlingen av rapporten

Kommunerevisjonens forvaltningsrevisjon, rapport 9/2018, viste at det ble gjennomført et betydelig forebyggende arbeid innenfor ulike tjenesteområder i bydelene, og at bydelene hadde en rekke ulike tiltak og aktiviteter rettet mot å forebygge utenforskap. Undersøkelsen viste imidlertid også at det var til dels betydelig variasjon mellom bydelene. Samlet sett var det det mangler eller svakheter spesielt knyttet til tilbudet for ungdom over 18 år, åpningstidene i bydelenes fritidsklubber og ulike økonomiske støtteordninger som dekning av medlemskontingent, utlån av sportsutstyr og ungdomsjobber.

I sine uttalelser til rapport 9/2018 varslet de aller fleste bydelene vurdering eller iverksetting av tiltak.

Bystyret behandlet rapporten 19. desember 2018 (sak 381). Helse- og sosialkomiteen behandlet rapporten 5. desember 2018 (sak 77), og hadde merknader. I denne oppfølgingsundersøkelsen har Kommunerevisjonen undersøkt oppfølgingen av følgende elementer i bystyrets vedtak og komiteens merknader/flertallsmerknader:

- Bystyret understreker viktigheten av at byråden følger opp og bidrar til at bydelene iverksetter relevante tiltak.
- Komiteens flertall viser til at det er mange tilbud innenfor idrett som kommer i tillegg til de tradisjonelle ungdomskubbene. For de fleste er dette tilbudet økonomisk oppnåelig, men det er mange familier i alle bydeler som ikke har mulighet til å betale for medlemskap, diverse aktivitetsavgifter og utstyr. Disse medlemmer mener at alle bydeler bør vurdere å innføre slike støtteordninger i samarbeid med klubbene.
- Komiteens flertall viser videre til at ungdommen er en viktig ressurs og understreker viktigheten av å dra med ungdommen i saker som er relevante for dem og hvor de kan gi verdifulle bidrag.

Konklusjonen i oppfølgingsundersøkelsen

Kommunerevisjonens konklusjon er at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester hadde iverksatt varslede tiltak og at bydelene i all hovedsak hadde iverksatt varslede tiltak.

Konklusjonen er videre at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester har fulgt opp føringene fra behandlingen av rapport 9/2018 i bystyrets organer. Undersøkelsen tyder også på at bydelene samlet sett i stor grad har fulgt opp disse føringene.

Alle bydelene hadde nå ulike støtteordninger til barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og hadde samarbeid med idrettslag mv. med varierende omfang og innhold. Undersøkelsen tyder på at alle bydelene nå hadde en eller flere utlånsordninger av sportsutstyr.

Ni av bydelene hadde benyttet nye metoder eller arenaer for barn og unges medvirkning og noen hadde i tillegg også styrket eksisterende ordninger. For de øvrige seks bydelene ble det ikke pekt på endringer i barn og unges muligheter for å medvirke, men det ble vist til videreutvikling av de kanalene som også var benyttet i 2018.

Når det gjelder å sende saker til ungdomsrådene, har Kommunerevisjonen merket seg at de aller fleste bydelene hadde sendt saker dit. Bydel Ullern oppga at den hadde slitt med engasjementet i ungdomsrådet og Bydel Vestre Aker hadde ikke sendt saker til uttalelse i ungdomsrådet i perioden 2019–2021.

Har koronapandemien medført økt utenforskap for barn og unge?

Byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester hadde gjennom ulike kilder og bestillinger søkt å skaffe seg oversikt om hvorvidt koronapandemien hadde medført økt utenforskap for barn og unge. Bydelene oppga at tjenesteapparatet hadde hatt tett kontakt med barn og unge, og at dette ga dem kjennskap til hvilke utfordringer de hadde som følge av pandemien. Det var åtte av bydelene som oppga til dels samme forklaringer på hvorfor de mente pandemien hadde ført til økt utenforskap. Pandemien hadde forsterket utfordringene til allerede utsatte barn og unge, og hjelpetjenester i bydelene meldte om at flere ungdommer hadde tatt kontakt med dem på grunn av isolasjon, ensomhet, nedstemthet og psykiske utfordringer i ulik grad. Skolehelsetjenester hadde

hatt flere saker med høyt fravær, lav motivasjon og fare for drop-out. Flere foresatte hadde tatt kontakt fordi de var bekymret.

Det var få bydeler som hadde gjennomført mer systematiske undersøkelser av om pandemien hadde ført til økt utenforskap for bydelenes barn og unge. Enkelte bydeler viste til at de nå ønsket å kartlegge barn og unges behov for og ønsker om tjenester i etterkant av pandemien. Alle bydelene viste til tiltak for å møte utfordringer koronapandemien har ført til for barn og unge, men det var ulikhet i omfang og konkretisering av slike i svarene til Kommunerevisjonen. Noen av bydelene oppga at de i løpet av høsten 2021 ville kartlegge behovet for styrking av tjenester og nye tiltak for barn og unge.

Status for bydelenes forebyggende tiltak

Når det gjelder status for bydelenes forebyggende tiltak av utenforskap blant barn og unge, har Kommunerevisjonen gjort en enkel sammenligning av tilbudet av fritidsklubber i bydelene i 2018 og høsten 2021. På dette området ser det ut til at de aller fleste bydelene har fått et noe bredere tilbud. De fleste bydelene hadde enten etablert nye fritidsklubber og/eller de hadde nye og utvidede tilbud på eksisterende klubber (nye gutte-, jente- eller ungdomskvelder, gaming-senter mm). Flere av bydelene hadde også utvidet tilbudet i fritidsklubbene til å inkludere litt eldre ungdom (18 år +), de hadde åpent flere dager i uken, litt senere åpent på kvelden, meråpent i ferier, mm.

Bydel Vestre Aker som var den eneste bydelen i 2018-undersøkelsen som ikke hadde fritidsklubb, hadde nå etablert Ungdomshuset B7. Det var et fritidstilbud for barn og unge fra 4. trinn til 18 år, men skulle utvides med tilbud til ungdom 18–21 år. Det var åpent mandag til lørdag med varierende åpningstider de ulike dagene, fra kl. 14.00–22.30.

1. Innledning

De fleste unge i Norge lever trygge og gode liv. Samtidig er det for mange som av ulike årsaker står i fare for å havne i utkanten av eller utenfor fellesskapet. Et slikt «utenforskap» er gjerne kjennetegnet ved lite eller ikke fullført utdanning og lav eller ingen yrkesdeltakelse, men gjerne også ved liten deltagelse i og bidrag til hverdagsliv og lokalsamfunnet. Viktige faktorer som kan gi risiko for utenforskap, er psykiske helseproblemer, ensomhet, mobbing, rusproblemer, fattigdom, omsorgssvikt, nedsatt funksjonsevne, manglende inkludering, frafall i videregående skole mv.

I 2018 gjennomførte Kommunerevisjonen en forvaltningsrevisjon av hvorvidt bydelenes arbeid med å forebygge utenforskap blant barn og unge (10–23 år) var tilfredsstillende.

Kommunerevisjonens forvaltningsrevisjon, presentert i rapport 9/2018 *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge*, viste at det ble gjennomført et betydelig forebyggende arbeid innenfor ulike tjenesteområder i bydelene. Bydelene hadde en rekke ulike tiltak og aktiviteter rettet mot å forebygge utenforskap. Det var til dels betydelig variasjon mellom bydelene. Samlet sett var det flere mangler eller svakheter ved tilbudet som tilbudet for ungdom over 18 år, åpningstidene i bydelenes fritidsklubber og ulike støtteordninger som dekning av medlemskontingent, utlån av sportsutstyr og ungdomsjobber.

Denne oppfølgingsundersøkelsen er forankret i kontrollutvalgets vedtak 26. januar 2021 (sak 6). Det følger av kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e), jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5, at kontrollutvalget skal påse at vedtak bystyret treffer ved behandlingen av forvaltningsrevisjonsrapporter, følges opp. Det er byrådet som har ansvaret for oppfølgingen av bystyrets vedtak, jf. kommuneloven § 10-2 første ledd og § 13-1 fjerde ledd. Det ligger ikke til kontrollutvalget å fastsette hvordan administrasjonen skal følge opp påviste avvik/svakheter i det konkrete tilfelle.

1.1 Oppfølgingsundersøkelsens bakgrunn og problemstillinger

I denne oppfølgingsundersøkelsen har Kommunerevisjonen undersøkt om byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester og bydelene hadde iverksatt varslende tiltak og fulgt opp føringer fra behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 9/2018 i bystyrets organer.

Kontrollutvalget har videre bedt Kommunerevisjonen om å utvide oppfølgingsundersøkelsen med to beskrivende elementer:

- gi informasjon om hvorvidt koronapandemien har ført til økt utenforskap for barn og unge.
- gi en oppdatert versjon av vedlegget i rapport 9/2018 som viste alle bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge mellom 10–23 år, slik som fritidsklubber og sosiale møtesteder, fysisk aktivitet, kulturaktiviteter, tilskuddsordninger, mm.

1.2 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Dataene i oppfølgingsundersøkelsen ble i hovedsak innhentet i perioden august–september 2021. Datainnsamlingen har bestått av skriftlige redegjørelser der byråden og bydelene har gitt svar på Kommunerevisjonens spørsmål, samt gjennomgang av noe

dokumentasjon. For å kunne gi en oppdatert versjon av oversikten over bydelenes forebyggende tiltak, ba vi hver enkelt bydel om å revidere oversikten for egen bydel.

Både byråden og bydelene har hatt mulighet til å komme med tilbakemelding på Kommunerevisjonens utkast til denne rapporten med faktabeskrivelser, vurderinger og konklusjon. Ingen hadde merknader til vurderingene og konklusjonen.

1.3 Rapportens oppbygging

I det følgende gjør vi nærmere rede for arbeidet med tiltak etter forvaltningsrevisjonen og tiltak for å følge opp politiske føringer og Kommunerevisjonens vurderinger av status per september 2021.

Kapittel 2 rekapitulerer sentrale vurderinger og anbefalingene i rapport 9/18, varslede tiltak og resultatet av behandlingen i bystyrets organer og i bydelsutvalgene. Kapittel 3 og 4 inneholder informasjon fra oppfølgingsundersøkelsen om status for varslede tiltak og oppfølging av føringer fra behandlingen av rapport 9/18 i bystyrets organer. I kapittel 5 presenteres kartleggingsundersøkelsen av om pandemien har medført økt utenforskap blant barn og unge. I kapittel 6 gis en kortfattet oppsummering av bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge basert på vedlegg 1 som gir oppdatert informasjon om hver enkelt bydels tiltak, samt oversikt over regnskapstall for bydelenes forebyggende tiltak. Kapittel 7 omfatter Kommunerevisjonens konklusjoner på oppfølgingsundersøkelsens problemstillinger.

Rapportens vedlegg 1 gir oppdatert informasjon om hver enkelt bydels forebyggende tiltak for barn og unge. Vedlegg 2 inneholder svarbrevet fra byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester på Kommunerevisjonens spørsmål i oppfølgingsundersøkelsen. For enkelte spørsmål knyttet til kartleggingsdelen av undersøkelsen har byråden innhentet innspill fra Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap.

2. Om rapport 9/2018 og behandlingen av denne i bystyrets organer og bydelsutvalg

2.1 Forvaltningsrevisjonen i 2018

Kommunerevisjonens forvaltningsrevisjon, rapport 9/2018 *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge*, viste at det ble gjennomført et betydelig forebyggende arbeid innenfor ulike tjenestoområder i bydelene, og at bydelene hadde en rekke ulike tiltak og aktiviteter rettet mot å forebygge utenforskap. Undersøkelsen viste imidlertid også at det var til dels betydelig variasjon mellom bydelene. Samlet sett var det mangler eller svakheter spesielt knyttet til tilbudet for ungdom over 18 år, åpningstidene i bydelenes fritidsklubber og ulike økonomiske støtteordninger som dekning av medlemskontingent, utlån av sportsutstyr og ungdomsjobber. Mange av fritidsklubbene og de sosiale møtestedene var lokalisert i delbydeler med store levekårsutfordringer, men det var også delbydeler med til dels store utfordringer uten slike tilbud.

Forvaltningsrevisjonen i 2018 var rettet mot alle 15 bydelene. Bydelene ble bedt om å besvare spørsmål innenfor de temaene som undersøkelsen omfattet, og samt fylle ut et skjema hvor de skulle føre opp hvilke tiltak de hadde, samt ulike kjennetegn ved tiltakene. Videre ba vi om relevant dokumentasjon som belyste bydelenes arbeid. Kommunerevisjonen stilte også skriftlige spørsmål til ungdomsrådene i bydelene. Presentasjonen av funnene i rapport 9/2018 var i stor grad på et aggregert nivå, og forvaltningsrevisjonen fanget i liten grad opp kvaliteten på bydelenes forebyggende arbeid.

Kommunerevisjonen anbefalte bydelene å vurdere om

- tilbudet av fritidsklubber / sosiale møtesteder for ungdom over 18 år var tilstrekkelig for å dekke behovet i bydelene
- barn og unge i alle delbydeler hadde tilfredsstillende tilbud av fritidsklubber / sosiale møtesteder
- de samlede åpningstidene i bydelenes fritidsklubber / sosiale møtesteder var tilstrekkelige for å dekke de ulike målgruppenes behov
- tilbudet og omfanget av de økonomiske støtteordningene, som dekning av medlemskontingent, utlån av utstyr og ungdomsjobber, samt utekontakter i tilstrekkelig grad dekket behovet i bydelene
- planarbeidet var tilstrekkelig helhetlig
- internt og eksternt samarbeid var tilstrekkelig systematisk

Kommunerevisjonen mottok uttalelser fra byråden for eldre, helse og arbeid og alle de 15 bydelene. Byråden varslet tiltak og flere av bydelene varslet tiltak for noen av anbefalingene og/eller at de ville vurdere å iverksette tiltak. Flere bydeler varslet at de ville vurdere tiltak i tilknytning til arbeidet med bydelenes budsjett 2019. Vi gjør nærmere rede for dette i kapittel 3.

2.2 Behandling av rapporten i bystyrets organer

Kontrollutvalget behandlet rapporten 25. september 2018 (sak 68) og fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret merker seg at Kommunerevisjonens rapport 9/2018 *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge* viser at det ble gjennomført et betydelig forebyggende arbeid innenfor ulike tjenesteområder i bydelene. Undersøkelsen viser samtidig at det samlet sett var mangler eller svakheter i arbeidet, spesielt knyttet til tilbudet for ungdom over 18 år, de samlede åpningstidene i bydelenes fritidsklubber og økonomiske støtteordninger. Rapporten viser videre at det var til dels betydelig variasjon mellom bydelene.

Bystyret merker seg også at alle bydelene har varslet relevante tiltak til noen av anbefalingene eller oppgitt at de vil vurdere tiltak i tilknytning til arbeidet med budsjett 2019. Bystyret understreker viktigheten av at byråden følger opp og bidrar til at bydelene iverksetter relevante tiltak.

Bystyret tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 9/2018 til orientering.

Helse- og sosialkomiteen behandlet rapporten 5. desember 2018 (sak 77), og gjorde kontrollutvalgets innstilling til sin egen. Bystyret behandlet rapporten 19. desember 2018 (sak 381), og fattet vedtak i tråd med innstillingen.

Helse- og sosialkomiteen og komiteens flertall hadde følgende merknader ved behandlingen av rapporten:

Komiteen vil understreke viktigheten av det forebyggende arbeidet blant barn og unge. Barn og unges oppvekstvilkår er en av de viktigste oppgavene til bydelene og til syvende og sist til Oslo bystyre. Alle barn fortjener en god og trygg oppvekst, men dessverre så vet vi at ikke alle opplever dette. Derfor er det viktig at kommunens tjenesteapparat jobber aktivt blant barn og unge for å forhindre utenforskap og marginalisering.

Komiteens flertall, medlemmene fra A, H MDG, F og KrF, er fornøyd med at Kommunerevisjonen denne gang har undersøkt alle de 15 bydelene. I tillegg har Kommunerevisjonen utført en beskrivende undersøkelse av arbeidet på Stovner og I Søndre Nordstrand.

Komiteens flertall, medlemmene fra A, H, MDG, F og KrF, vil bemerke at det er mange tilbud innenfor idrett som kommer i tillegg til de tradisjonelle ungdomskubbene. For de fleste er dette tilbudet økonomisk oppnåelig, men det er mange familier i alle bydeler som ikke har mulighet til å betale for medlemskap, diverse aktivitetsavgifter og utstyr. Noen bydeler i samarbeid med klubbene har gode støtteordninger, mens for mange bydeler ikke har velfungerende ordninger. Disse medlemmer mener at alle bydeler bør vurdere å innføre slike støtteordninger i samarbeid med klubbene.

Disse medlemmer ser positivt på bydelsvise ordninger som skaffer arbeid til ungdom, spesielt i sommerferiene. Det er et tankekors at de to bydelene som kanskje trenger dette mest har dårligst tilbud.

Disse medlemmer bemerker at også omfanget av utekontakter varierer stort mellom bydelene. Det er ikke nødvendigvis et problem, siden bydelene organiserer dette noe forskjellig etter egne behov. Likevel er det bekymringsfullt at de to bydelene med størst utfordringer har blant de dårligste tilbudene.

Disse medlemmer er fornøyd med at det er etablert SaLTo-samarbeid i samtlige bydeler. Likevel må det poengteres at bydelen har et viktig ansvar for at arbeidet organiseres på en effektiv måte og at aktørene forplikter seg til arbeidet.

Disse medlemmer er veldig positive til at bydelene samarbeider med frivillige organisasjoner, spesielt idrettslagene. Det er svært overaskende at bydel Søndre-Nordstrand, som eneste bydel, har valgt å ikke samarbeide med idretten. Disse medlemmer vil også fremheve nytten av samarbeid mellom bydeler som har felles interesser og utfordringer.

Disse medlemmer ser at ungdommen stort sett er fornøyd med medvirkningsprosesser og dialogen med bydelene. Ungdommen er en viktig ressurs og disse medlemmer vil understreke viktigheten av å dra med ungdommen i saker som er relevante for dem og hvor de kan gi verdifulle bidrag.

Disse medlemmer finner Kommunerevisjonens vurdering av bydelenes arbeid med risikovurderinger interessante. Bydelene hadde, med unntak av Søndre-Nordstrand, gjennomført slike vurderinger og hadde rutiner for evalueringer.

I denne oppfølgingsundersøkelsen har Kommunerevisjonen undersøkt oppfølgingen av følgende elementer i bystyrets vedtak og komiteens merknader/flertallsmerknader:

- Bystyret understreker viktigheten av at byråden følger opp og bidrar til at bydelene iverksetter relevante tiltak.
- Komiteens flertall viser til at det er mange tilbud innenfor idrett som kommer i tillegg til de tradisjonelle ungdomskubbene. For de fleste er dette tilbudet økonomisk oppnåelig, men det er mange familier i alle bydeler som ikke har mulighet til å betale for medlemskap, diverse aktivitetsavgifter og utstyr. Disse medlemmer mener at alle bydeler bør vurdere å innføre slike støtteordninger i samarbeid med klubbene.
- Komiteens flertall viser videre til at ungdommen er en viktig ressurs og understreker viktigheten av å dra med ungdommen i saker som er relevante for dem og hvor de kan gi verdifulle bidrag.

2.3 Behandling av rapporten i bydelsutvalgene

Det var fire bydeler som oppga at eget bydelsutvalg hadde behandlet rapport 9/2018. Det var bydelsutvalget i bydelene Frogner, Nordre Aker, Sagene og Østensjø. De øvrige elleve bydelene hadde ikke behandlet rapporten i bydelsutvalget, men én av disse bydelene oppga tilleggsinformasjon. Bydel Stovner viste til at arbeidsutvalget, som fungerer som forretningsutvalg for bydelsutvalget, vedtok at rapporten ble oversendt som referatsak til tre råd og komiteer og ble behandlet i ungdomsrådet, mangfold-, oppvekst- og kulturkomiteen og helse- og sosialkomiteen.

3. Byråden og bydelene: Status for varslede tiltak

3.1 Byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester

3.1.1 Byrådets varslede tiltak

Daværende byråd for eldre, helse og arbeid oppga i uttalelsen til rapport 9/2018 at rapporten ville bli nyttig blant annet ved fordeling av midler fra revidert budsjett til ungdomstiltak, i arbeidet med byrådssak om ungdomsklubber i Oslo og i evalueringen av SaLTo-arbeidet. Videre ville eventuelle tiltak framkomme i byrådets forslag til budsjett og i saken om ungdomsklubber.

3.1.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Vi har stilt en rekke spørsmål som er besvart i brev fra byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester av 22. september 2021. Brevet ligger i sin helhet i rapportens vedlegg 2. I det følgende redegjør vi for de viktigste tiltakene knyttet til det som ble varslet.

a) Byrådssak 189/19 Klubben vår!

Kommunerevisjonens rapport 9/2018 ble benyttet gjennomgående i byrådssak 189/29 *Klubben vår! Bydelenes fritidsklubber og fritidsaktiviteter for barn og ungdom – oversikt over tilbudet og strategier for arbeidet*. Byrådssaken ble behandlet av bystyret 2. september 2020, sak 223. Byråden oppga at Kommunerevisjonens rapport 9/2018 har hatt påvirkning for føringer og tiltak i som framgår av byrådssak 189/19, og at det var gjennomført endringer på flere av områdene der rapport 9/2018 påpekte mangler og behov for styrkets innsats. Det vises blant annet til at det ved byrådets prioritering av søknader til Bufdirs tilskuddsordninger «Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn» og «Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge» ble føringer i byrådssak 189/19 lagt til grunn. Som følge av dette var det bevilget midler til flere fritidsklubber, slik som for eksempel til fritidsklubb på Hovseter i Bydel Vestre Aker og ungdomshuset i Stensparken som åpner høsten 2021.

På bakgrunn av Kommunerevisjonens anbefaling om å vurdere om økonomiske støtteordninger for deltakelse i fritidsaktiviteter og utlån av utstyr var tilstrekkelig, fikk Velferdsetaten i oppdrag å kartlegge bydelenes tiltak knyttet til barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter. Byrådsavdelingen fikk resultatet av kartleggingen i form av rapporten *Bydelenes tiltak for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter* i juli 2021. Konklusjoner fra kartleggingen viste blant annet at

- alle bydeler hadde tilskuddsordninger for å dekke medlemskap i fritidsaktiviteter
- alle bydeler hadde utstyrssentraler til utlån av utstyr til sports- og fritidsaktiviteter
- alle bydeler hadde én eller flere fritidsklubber. Den bydelen som hadde færrest klubber var Bydel Vestre Aker med én klubb, mens Bydel Stovner hadde flest med sju fritidsklubber.
- de aller fleste bydelene samarbeidet både med skoler og idrettslag for å legge til rette for at utsatte barn og unge kunne delta i fritidsaktiviteter. Samarbeidet med idrettslagene handlet ofte om rekruttering og tilskudd. Samarbeidet med skolene innebar ofte å tilby aktiviteter etter skoletid som ballspill, «all-aktivitetsdag» og leksehjelp.
- åtte bydeler hadde tiltak for å gi ungdom sommerjobb, og elleve bydeler samarbeidet med fritidsklubbene og andre frivillige organisasjoner om ferietilbud for utsatte barn

og unge. I forbindelse med verifiseringen av fakta påpekte byrådsavdelingen at opplysningen om antallet bydeler som hadde tiltak for å gi ungdom sommerjobb var feil i Velferdsetatens rapport, og at samtlige bydeler hadde slike tiltak.

Byrådssak 189/19 er nærmere beskrevet i kapittel 4.

b) Evaluering av SaLTo-arbeidet

Evalueringen av SaLTo-arbeidet var igangsatt i 2021 og skulle etter planen foreligge ved årsskiftet 2021/2022. Kommunerevisjonens rapport 09/2018 var formidlet til forskergruppen som skal gjennomføre evalueringen.

c) Ungdomsjobber

Kommunerevisjonen påpekte i 2018 at det var variasjoner i tilbud og omfang av ungdomsjobber. Byråden oppga at jobb til ungdom var en viktig satsing. Det var bevilget midler til ungdomsjobber og alle bydeler og Uteseksjoner hadde tilbud om ungdomsjobber. Antall sommerjobber hadde av den grunn økt fra ca. 1250 i 2018 til 3000 i 2021.

I budsjettet for 2021 var det bevilget midler til jobb for ungdom og ekstra tiltak i ferier, beskrevet i budsjettet som *Forebyggende arbeid barn og unge, sommerjobb ungdom*, 23 mill. kroner. Det var gitt føringer for bruken av midlene i brev til bydelene 22. mars 2021 der det blant annet framgikk at:

- Midlene skulle primært benyttes til jobbtiltak for ungdom, men også til oppfølging av ungdommene og administrative utgifter.
- Deler av midlene skulle også benyttes til sommerjobb med planting av trær.
- Midlene kunne også benyttes til meråpent på klubbene i ferier, ekstrainsats fra utekontakter, tiltak for å mobilisere og styrke foreldre til målgruppen mm.
- Ungdom i målgruppen for SaLTo-samarbeidet var en prioritert gruppe.
- Det skulle legges opp til god informasjon til og oppfølging av ungdommene både før, under og etter jobbtiltakene: Ungdommene skulle få tilbud om å lære hvordan de kan skrive en jobbsøknad og CV.
- Det skulle informeres om rettigheter og plikter i arbeidslivet, gjerne i samarbeid med for eksempel LO eller andre relevante aktører.
- Jobbene skulle lyses ut slik at de var tilgjengelige for alle ungdommer i bydelene.
- Bydelene og Velferdsetaten skulle vurdere om flere ungdommer kunne tilbys jobb over en lengre periode enn 2 uker. Dette gjaldt spesielt for sommerferiejobber.

d) Tiltak fremkommet i revidert budsjett

- 2018: revidert budsjett fordelte 20 mill. kr. til bydelene til strakstiltak til sommerjobber, meråpent på klubbene i ferier mm.
- 2019: innsatsen fra 2018 var svært positiv og ble videreført med en fast årlig tildeling på 15 mill. kr. I tillegg ble det bevilget 5 mill. kr. til oppgradering av ungdomsklubber og 5. mill. kr. til en søkbar pott til drift av fritids- og ungdomsklubber.
- 2020: 31,4 mill. kr til kultur- og fritidsaktiviteter og sommerjobber for barn og unge.
- 2021: 23 mill. kr. til forebyggende arbeid og sommerjobber for unge. I tillegg ble det bevilget 10 mill. kr til 1 000 ekstra kommunale sommerjobber for ungdom, hver stilling med varighet i tre uker.

3.1.3 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.2 Bydel Alna

3.2.1 Varslede tiltak

Bydel Alna skrev i sin uttalelse til rapport 9/2018 at den ville

- undersøke om fritidstilbudenes åpningstider var i tråd med ungdommenes behov og ønske
- vurdere fritidstilbudet til unge over 18 år

3.2.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Alna oppga at den hadde

- undersøkt behovet for åpningstider gjennom klubbbråds møter, egne spørreundersøkelser til barn, ungdom og beboere i nærmiljøet og gjennom «UNGhus-prosjektet».¹ Bydelen oppga at det fremdeles var medvirkningsprosesser i UNGhus-prosjektet og at det endelige resultatet derfor ennå ikke forelå.
- konkludert med at det var et udekket fritidstilbud til unge over 18 år, spesielt i delbydeler med betydelige levekårsutfordringer. Det var derfor opprettet et midlertidig tilbud til elever i videregående skole og til ungdom i alderen 18–21 år på Haugerud. Etter 2021 ville drift av tilbudet være avhengig av tilskuddsmidler, da bydelen ikke var tildelt midler til å drifte dette varig. Bydelen viste videre til kommunens budsjettforslag 2021 (s. 10) hvor det står at fritidstilbudet skal dekke hele aldersspennet fra 10–18 år.

Bydelen oppga videre at den hadde vurdert åpningstidene i fritidsklubbene på forespørsel fra bydelsutvalget i 2020. Bydelen hadde konkludert med at det var ønskelig med meråpent i helger. Bydelen hadde så søkt Bufdir om tilskuddsmidler primo 2021, men fikk avslag, med den følge at fritidsklubbene ikke ble meråpne.

3.2.3 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.3 Bydel Bjerke

3.3.1 Varslede tiltak

Bydelen skrev i sin uttalelse at den, i samarbeid med bydelens ungdommer, ville vurdere muligheten for å opprette en møteplass for de over 18 år.

3.3.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Bjerke oppga at den hadde vurdert opprettelsen av en møteplass. Bydelen hadde konkludert med at behovet til de unge som var aktuelle, var såpass sammensatt at bydelen opprettet et eget tilbud som besto av utekontakter, helsesykepleiere og ledere. Tilbudet bestod av kursing, matlaging, treningsaktivitet, foreldreinvolvering mm. Det ble også gjennomført individuelle samtaler og gruppesamtaler for å utvikle tilbudet. Det var også trening og samtaler om kosthold og veiledning i sosial kompetanse en gang i uka

¹ Hovedformålet med prosjektet var å «utvikle et rammeverk for medvirkningsmetoder som er intuitivt, tilgjengelig i hverdagen og enkelt å ta i bruk for bydeler/kommuner, ved etablering, utvikling og evaluering av lokale ungdomsalternativ.» Prosjektet er finansiert av Norges Forskningsråd.

med profesjonell trener og miljøarbeider. Tilbudet ble satt på vent/reduisert på grunn av korona, men skulle evalueres og skaleres opp når restriksjonene opphørte.

Bydelen oppga videre at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018:

- økt antall utekontakter og etablert tettere samarbeid med skolene
- etablert FOT Ung (fleksibelt oppfølgingsteam) med to årsverk knyttet til Psykisk helse og rus
- økt antall sommerjobber fra 71 til 323 i 2021 (mottatt økte eksterne tilskudd), ett årsverk knyttet til dette
- begynt et utviklingsarbeid (2020/21) med Kulturetaten for å se på en bærekraftig driftsmodell for Nysirkus Bjerke og hvordan en kan skape kulturaktivitet i levekårsutsatte områder
- fritidsklubben har økt sitt tilbud med gutteklubb på Linderud skole og etterskole-tilbud på Løren skole
- utekontaktene drifter BUA og Sykkelfix, som tilbyr enkelt ungdommer en mestringsarena og tilpasset aktivitet²
- bydelen gjennomfører et stort BTI-prosjekt hvor de hvor de fleste av bydelens tjenester deltar i utviklingsarbeidet og blir trukket inn i ulike prosesser. BTI står for Bedre tverrfaglig innsats, og er et prosjekt med formål om å gjøre det lettere for barn, unge og familier å få tidlig hjelp
- bydelen er prosjekteier sammen med Linderud skole om prosjektet Nærmiljøskolen Linderud

3.3.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.4 Bydel Frogner

3.4.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet i sin uttalelse til rapport 9/2018 at den var i gang med å opprette flere nye tilbud og utvide eksisterende tilbud på bakgrunn av rapportens konklusjoner og anbefalinger.

3.4.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Frogner oppga at den hadde iverksatt blant annet følgende tiltak på bakgrunn av det den varslet:

- Ung Arena ble etablert som et forprosjekt i 2018 og etablert som et senter (Ung Arena Oslo vest) høsten 2019 sammen med tre andre bydeler (bydelene Nordre Aker, Vestre Aker og Ullern). Senteret tilbyr blant annet lavterskelsamtaler til ungdom, 12–15 år med lette til moderate psykiske utfordringer eller rusutfordringer.

² BUA står for barn – unge – aktivitet, og er en nasjonal ideell organisasjon som jobber for at barn og unge skal få mulighet til å prøve flere og mer varierte aktiviteter. Det gjør de ved å gjøre det enkelt å låne utstyr til sport og friluftsliv. BUA-nettverket består av 152 utlånsordninger i 126 kommuner, og i Oslo finnes ifølge KlimaOslo slike 8 steder i tillegg til andre utlånsordninger/-steder. (Kilde: <https://www.klimaoslo.no/2021/02/12/leie-eller-laane-sportsutstyr-i-oslo/>) I Velferdsetatens rapport *Bydelenes tiltak for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter* (2021) står det at 14 av de 15 bydelene hadde en BUA, jf. kapittel 4.3.2.

- I 2019 ble det ansatt erfaringskonsulent i Ungdomstjenesten i Oppsøkende team og på Ung Arena Oslo vest.
- Det ble tilbudt sommerjobb til barn og unge (mellom 69 og 117 sommerjobber årlig i perioden 2019-2021).
- Det ble tilbudt jobb i høst- og vinterferie (23–52 årlig i 2019-2021)
- Det ble i 2018 etablert økonomisk støtte for barn og unges deltagelse i aktiviteter og utstyr.

Bydel Frogner oppga videre at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018: Ung Arena Oslo Vest tilbød angstgrupper sammen med Rask Psykisk Helsehjelp på Frisklivssentralen og hadde også etablert en innsiktsgruppe for barn og unge med kognitiv funksjonsnedsettelse.

3.4.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.5 Bydel Gamle Oslo

3.5.1 Varslede tiltak

Bydelen skrev i uttalelsen at den hadde igangsatt et prosjekt for å sikre overgangen til voksenlivet for barn som var under ettervern i barnevernet, og at den i 2019 ville vurdere om dette skulle bli permanent.

3.5.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Gamle Oslo oppga at det ble besluttet å videreføre tiltak fra prosjektet gjennom opprettelse av Koordineringsteam fra Ung til voksen (KUV) i bydelen. Hensikten var å etablere samarbeidsformer som har som mål å gi riktige tjenester til riktig ungdom til riktig tid, og at behov skal avklares så tidlig som mulig. Målgruppen er ungdommer i aldersgruppen 16-23 år med behov for ettervern og ungdommer med nedsatt funksjons- evne. Det ble utarbeidet en metodebok som et resultat av erfaringer gjort i prosjektet. Bydelen oppga videre at det på undersøkelsestidspunktet ble gjennomført jevnlig KUV-samlinger, der enkeltsaker ble lagt frem og drøftet og der handlingsplaner med ansvarsfordeling ble utarbeidet. For høsten 2021 var det avtalt månedlig KUV-samlinger, og koordineringsteamets medlemmene skulle også i gang med ny lunsjbesøke- runde på den enkeltes unges arbeidsplass, et besøk pr. mnd.

Bydel Gamle Oslo oppga videre at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018:

- Organisering av fritilbudet: Bydelen ønsket økt innsikt i hvordan eksisterende fritidstilbud var tilpasset barn og unges behov, og bestilte en evaluering fra Fafo. Rapporten som kom i 2021 påpeker flere områder som bydelen nå arbeider videre med. Åpningstider og tilgjengelighet var utvidet de senere årene og bydelen anså dette tilstrekkelige for å dekke de ulike målgruppene behov.
- Økonomiske støtteordninger/jobb/utekontakter: Bevilgningene til støtteordninger var fordoblet de seneste årene av bydelsutvalget. Det var også andre støtteordninger som frivillighetsmidler, aktivitetsmidler områdeløft mm. Tilbud om ungdomsjobber var også økt betraktelig de siste årene (Prosjekt UngJobb). Utekontaktene var styrket med 2 stillinger (fra 3 til 5).

Bydelen beskrev også andre områder hvor den hadde arbeidet med forbedring, herunder planarbeidet i bydelen Salto-samarbeidet, frivillighetsstrategi, ulike prosjekter for å øke kvaliteten i tjenestetilbudet til barn og unge, FACT Ung, prosjekt nærmiljø for å trygge miljøet på Vaterland/Grønland, prosjekt felles innsats for utsatt ungdom, prosjekt økt livsmestring, prosjekt Tverrfaglig innsats rundt utsatte familier.

3.5.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.6 Bydel Grorud

3.6.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at den høsten 2018 ville starte et prosjekt hvor skolen og bydel skulle samarbeide om åpen møteplass i skolens lokaler etter skoletid. Videre ville bydelen ta med seg Kommunerevisjonens anbefalinger i utvikling av strategi- og prosjektarbeidet for 2019.

3.6.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Grorud startet opp etter-skoletilbud på alle de tre ungdomsskolene i bydelen fra høsten 2018. Prosjektet ble avsluttet februar 2021 og videreført i prosjektet omtalt under.

Bydelen oppga at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018. Høsten 2020 startet bydelen og grunnskolene et samarbeidsprosjekt – Grorudmodellen – og opprettet nærmiljøskoler. Gjennom prosjektet skal skole og bydel jobbe forebyggende inn mot barn og unge i bydelen, med målet om at barna skal bli i stand til å mestre egen hverdag, og dermed fullføre og bestå utdanningsløpet. Det er forutsatt at skolen, i tett samarbeid med bydelens tjenester, iverksetter presise tiltak for elever som har behov for støtte. Prosjektet skulle videre styrke skolen som forebyggende arena for

- å aktivisere alle barn i meningsfulle aktiviteter også etter skoletid
- koordinerte og tverrfaglige innsatser mot utsatte barn og unge
- å styrke samarbeidet og samholdet mellom hjelpeapparatet, elever, foreldre og andre interessenter i nærmiljøet

3.6.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.7 Bydel Grünerløkka

3.7.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at den ville ta rapportens konklusjoner med i vurderingen av framtidige tiltak.

3.7.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Grünerløkka oppga at den hadde iverksatt følgende tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018:

- Etablert utlånssentralen BUA Løren i delbydel Sinsen i 2020 og BUA Løkka som åpnes 1. oktober 2021

- Forlenget åpningstidene på fritidsklubbene i skoleferier, klubbene er alltid åpne, også «røde dager»
- Pusset opp tre fritidsklubber, noe som gir bedre tilpassede lokaler til barne- og ungdomsbefolkningen
- Alle fritidstilbud er gratis, egenandeler er fjernet
- Etablert «løkkabonden mot matsvinn»; tilbud om gratis næringsrik mat på fritidsklubbene
- Etablert gamingsenter på Sinsen Kulturhus og Dragen fritidsklubb for å imøtekomme barn og unges interesser.
- Anskaffet mobil fritidsklubb (Løkky Trøkk) for primær tilstedeværelsen i delbydel Sinsen.
- Utvidelse av ungdomstilbud på Dragen Fritidsklubb. Etablering av ungdomstilbud på en juniorklubb (tre kvelder i uken) uten å skalere ned juniortilbudet.
- Samlokalisering av utekontakt, helsestasjon for ungdom og fritidsklubb for en mer helhetlig og tverrfaglig innsats mot barn/unge.
- Frafallsprosjekt «Sammen om å fullføre og bestå», i tett samarbeid med Utdanningsetaten. Ny tjeneste etablert, «Overgangstjenesten», for å redusere frafall fra videregående skole.
- POP UP Løren. Var et åpent ettermiddagstilbud mandag - torsdag (kl.14-18) på Løren Torg for ungdom i område. Der kunne ungdommen gjøre lekser, spise, spille, snakke med hverandre og voksne. Tilbudet var i lokaler med korttidsleie. Målet var å hente innsikt fra ungdommene, ang. behov for fritidstilbud i området. Det viste seg at mange av de besøkende allerede var brukere av bydelens øvrige fritidstilbud, men de likte at dette Pop-up tilbudet hadde en annen innretning da det ikke var så aktivitetsstyrt, men heller en varm møteplass/kafelignende innretning.
- Ungdomsjobber økt til minimum 250, ungdom med risiko for utenforskap er prioritert.
- Under «korona lockdown» økte bydelen sin tilstedeværelse ute og på digitale flater.
- Samarbeid med biblioteket på Schous plass om forebygging av konflikter og uro.
- Gjennom Idrettens samarbeidsutvalg samarbeid om rekruttering – dialog om utsatte grupper/alder som bør prioriteres, og markedsføring av tilbudene på bydelens plattformer.
- Prosjektet «Bydelsslaget»: én dør inn og kobling av utekontakten og skolehelsetjenesten. Utekontakten betjener helsetjenesten på to av skolene og på helsestasjon for ungdom, og helsetjenesten felter med utekontakten.
- Etablert ungdomspatroljer som felter sammen med utekontaktene.
- Oslohjelpa etablert i mars 2020.³ Utvidet tilbudet til familier med barn 0-18 år.
- Lanserer høsten 2021 en app for informasjonsdeling, samle all informasjon på ett sted og for å ha en informasjonskanal som er uavhengig av aldersgrense.

3.7.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at det varslede tiltaket er fulgt opp.

³ Oslohjelpa var omtalt i tildelingsbrevet til bydelene for 2020. Her framgikk det som føring at det skulle være et tverrfaglig lavterskeltilbud som skulle være lett tilgjengelig for innbyggerne og bygge på eksisterende tiltak i bydelen. Bydelenes tjenester skulle arbeide sammen og sikre at barn og deres familier fikk rask og riktig hjelp, og ansattes kompetanse skulle brukes til det som er viktig for familien. Alle bydelene skulle ha en operativ Oslohjelpetjeneste rettet mot barn i alderen 0-6 i løpet av 1. halvår 2020.

3.8 Bydel Nordre Aker

3.8.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at den ville ta rapportens konklusjoner og anbefalinger med inn i det videre arbeid med å vurdere og videreutvikle tilbudet til barn og unge, samt i utarbeidelse av en ny risikovurdering av bydelsspesifikke utfordringer.

3.8.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Nordre Aker oppga at rapporten hadde vært en del av beslutningsgrunnlaget for utvikling av tilbudet til barn og unge. Bydelen iverksatte i 2019 en større prosess om reduksjon av utenforskap og to større innovasjonsprosjekter ble igangsatt:

- StimuLabprosjektet har utforsket forutsetninger for samskaping og identifisering av system-utfordringer som bidrar til utenforskap med særlig fokus på familier med barn/unge med sammensatte behov for tjenester
- Utviklingsarbeid Utenfor-regnskapet; deltatt i KS læringsnettverk

Videre oppga bydelen at den hadde iverksatt følgende tiltak:

- Ved skolestart 2018 ble Kroken lavterskeltilbud etablert på Engebråten skole. Det er en møteplass med tverrfaglige tjenester fra skolehelsetjeneste og Forebyggende barne- og ungdomsenhet. Kroken benyttes før, under og etter skoletid – med aktiviteter, mat og tilgjengelige samtaletilbud.
- Ungdom fra nærområdet er involvert i utviklingen i et lavterskeltilbud, åpen møteplass for ungdom i Maridalsveien 292, som vil åpne i løpet av 2021.
- Planlagte og iverksatte tiltak innenfor rusarbeid, psykisk helse og frafall gjenspeiler bydelsspesifikke risikovurderinger som baserer seg på Ung i Oslo-undersøkelser.

Bydelen oppga at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018:

- Etablert et tilrettelagt «Fritid med bistand». Her gis eldre ungdom med behov tilpassede fritidstilbud i mindre grupper.
- Studio 21, et musikkproduksjonskollektiv, var etablert ved Trikkehallen og på Marienlyst. Dette tilbudet tiltrakk seg eldre ungdom – både i bydelen og utenfor.

3.8.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.9 Bydel Nordstrand

3.9.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at den vurderte at den måtte se nærmere på rapportens anbefalinger, og at den gjennom et ungdomsmøte ville kartlegge behovet i aldersgruppen 18–23 år. I tillegg ville bydelen se på planverk, samt vurdere hvorvidt det var behov for ytterligere samkjøring og systematikk i analysearbeidet for å treffe befolkningens behov.

3.9.2 Status på oppfølgingstidspunktet

- Gjennomført et dialogmøte og en arbeidsgruppe med ungdom (høst 2018/vår 2019), og resultatet ble Café Syd.
- Åpnet Café Syd - en ungdomskafe/møteplass for personer mellom 18 og 23 år på Lambertseter fritidsklubb høsten 2019.

- Når det gjaldt å treffe befolkningens behov, oppga bydelen at den var i kontinuerlig prosess og at den i forebyggende tjeneste hadde knyttet til seg «unge ambassadører», som var med på å planlegge og gjennomføre ulike tiltak/aktiviteter.

Til spørsmålet om bydelen hadde iverksatt andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018 oppga bydelen at den kontinuerlig innhentet innsikt fra sine ulike målgrupper.

3.9.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.10 Bydel Sagene

3.10.1 Varslede tiltak

Bydelen uttalte at den vurderte å iverksette tiltak for å styrke og tydeliggjøre bydelens oppsøkende virksomhet høsten 2018.

3.10.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Sagene viste til BU-sak 20-71 om *Utekontakter*. Saken redegjør for den oppsøkende virksomheten bydelen har iverksatt, og beskriver organisering, gjennomføring og finansiering av tiltaket. Oppstart var november 2018, og status for tiltaket var at utekontaktene feltarbeid og samordningen med andre tjenester fungerte som tiltenkt.

Bydelen oppga at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018. Bydelen var i ferd med å etablere et innbyggersenter i Drøbakgata 1 ved Sagene Torg. Målet med senteret er å få økt kommunalt nærvær/flere tjenestetilbud i et område med et stort antall kommunale boliger og få styrket koordinering av bydelens innsats/-tiltak mot levekårsutsatte familier. I tillegg til tjenester fra NAV, bomiljøtjenesten og Oslohjelpa vil det bli etablert et tilbud for eldre ungdom i lokalene. Omfang og innhold i dette tilbudet var ikke fastsatt, men bydelen ville legge vekt på aktiviteter som bidro til at ungdom fullfører utdanning eller får en yrkeslivstilknytning. Forventet åpning av Innbyggersenteret var høsten 2021, men det var blitt noe forsinket på grunn av byggetekniske forhold.

3.10.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at det varslede tiltaket er fulgt opp.

3.11 Bydel St. Hanshaugen

3.11.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at flere av rapportens konklusjoner allerede var en del av det pågående arbeidet med framtidig ungdomsarbeid. Det var iverksatt ulike tiltak for å bedre dialogen med ulike ungdomsgrupper, og bydelen ville blant annet styrke arbeidet med ungdomsrådet skoleåret 2018/2019.

I arbeidet med nytt ungdomshus i Pilestredet 84B ville bydelen se nærmere på samlede åpningstider og møtesteder for ulike målgrupper, særlig for aldersgruppen 13 år og oppover. Videre oppga bydelen at en arbeidsgruppe skulle se nærmere på samarbeidet for å sikre helhetlig oppfølging av barnefamilier, og ny samarbeidsmodell ville

implementeres i løpet av høsten 2018. Bydelen oppga også at den hadde hatt dialog med flere skoler om bruk av skolens lokaler etter skoletid.

3.11.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel St. Hanshaugen oppga følgende tiltak for å bedre dialogen med ulike ungdomsgrupper og styrke arbeidet med ungdomsrådet:

- Ung Ambassadør: Helårs jobbtilbud for unge. Tiltaket har som mål å gi bydelens øvrige unge befolkning et økt kultur- og aktivitetstilbud som vil være i regi av ambassadørene i samarbeid med bydelens seksjon for folkehelse, kultur og fritid. Tiltaket startet 2017.
- Kultursommerjobb: et jobbprosjekt der ungdommer skal bidra til kulturelle, kreative og aktive innslag i byrommet på sommerhalvåret. Tiltaket startet våren 2021.
- Aktivpark: Med hensikt å øke barn og unge sin bruk av grønne fritidsområder og offentlige treningsanlegg. Unge ble rekruttert og ansatt som aktivitetsledere av bydelen for å motivere og hjelp jevnaldrende og yngre barn til å bruke nærområdene og bli kjent med treningsanleggene. Tiltaket startet 2021.
- Erfaringskonsulent FACT: Med mål om å ansette person(er) med selvopplevde erfaringer fra en tøff hverdag eller utfordringer i oppveksten som kan være en samtalepartner med ungdom, og som kan være med å utvikle FACT ung for og med ungdom. Tiltaket startet våren 2020.
- Prosjektkoordinator: Bydelen ønsket å styrke tilbudet for ungdom. Prosjektet "Oslos beste HFU" skal vurdere dagens HFU og forbedre tilbudet slik at vi treffer målgruppen mer presist. Midler fra Helsedirektoratet. Tiltaket startet 2020.
- Ung på haugen app: Tiltaket har som hensikt å synliggjøre og forenkle hvilke tjenester barn og unge kan benytte seg av i bydelen. Innholdet i appen er dynamisk og formidler alltid oppdatert informasjon. Erfaringskonsulenter som er ansatt i bydelen har vært med å utvikle appen sammen med ansatte og barn og unge. Tiltaket startet våren 2021.
- Klubbstyre: To av bydelens fritidsklubber har klubbstyre som er med å medvirke til hvilke tilbud og aktiviteter fritidsklubbene skal tilby barn og unge. Klubbstyret velges for ett år.
- Bydelen benyttet ungdomsrådet i større grad ved behandling av politiske saker som angikk dem. Oppfølging og koordinering av ungdomsrådets sekretær og gjennomføring av valg på de aktuelle skolene var styrket.

I arbeidet med nytt ungdomshus i Pilestredet 84B (åpnes november 2021), ville bydelen utvide åpningstidene til de over 13 år, samt holde åpent ved arrangementer i helgene.

Når det gjaldt samarbeidstiltak for å sikre helhetlig oppfølging av barnefamilier og ny samarbeidsmodell, oppga bydelen at arbeidet til den tverrfaglige arbeidsgruppen som skulle levere et forslag på hvordan samtlige tjenester i bydelen kunne tilby ungdomsvennlige velferdstjenester, fortsatt var pågående.

Møllegata fritidsklubb hadde lånt lokaler ved Møllergata skole siden april 2019. Bydelen hadde benyttet gymsalen på Fagerborg ungdomsskole til aktiviteter for unge etter skoletid én gang per uke.

3.11.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp, men arbeidsgruppen som skulle se nærmere på samarbeidet for å sikre helhetlig oppfølging av barnefamilie og ny samarbeidsmodell og som var planlagt implementert høsten 2018, var fortsatt i arbeid.

3.12 Bydel Stovner

3.12.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at den hadde økt sitt fritidstilbud vår- og sommerhalvåret og at det ville trappes ytterligere opp med økt åpningstid samlet sett og et nytt fritidstilbud i én delbydel. Bydelen ville vurdere ytterligere opptrapping av tilbud i øvrige delbydeler, herunder tilbud for de over 18 år.

Støtteordninger og utlån av utstyr var under etablering og ville ferdigstilles i 2018.

Videre poengterte bydelen at det i budsjettet for 2019 ville bli utarbeidet felles mål for oppvekstområdet som skulle danne grunnlag for forbedring av systematisk samarbeid.

3.12.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Stover oppga at

- Blokk 58 åpent fra 5 til 7 dager i uken og fritidstilbudet på Vestli utvidet med et ungdomstilbud 2 kvelder i uken (begge høsten 2018). Sistnevnte ble lite brukt og ble avvirket. Prøvde ut tilbud om studie/leksetid fra 4. trinn til og med 3. vgs på Blokk 58 og Vestli etter skoletid, lite brukt og avvirket etter ett år. Økt antall årsverk i Seksjon fritid fra 13,37 i 2018 til 22,09 årsverk i 2021.
- Ungdomstilbudet på Vestli åpnet høsten 2018 men ble avvirket etter et års drift. Fritidstilbudet i Blokk 58, på Fossum åpnet i mai 2018 er godt besøkt og får gode tilbakemeldinger.
- Bydelen oppga at den jevnlig vurderte behovet for fritidstilbud også for 18+, og at de mest levekårsutsatte delbydelene og barn og yngre ungdom hadde vært prioritert. 18+ hadde større aksjonsradius og kunne benytte andre byomfattende møteplasser.
- Barn og unge var prioritert i Tilskuddsordningen «Tilskudd til frivillige organisasjoner i Bydel Stovner» og dekket blant annet kontingenter, trenings-/medlemsavgifter. I 2021 hadde 237 barn fått dekket kontingent per august. Bydelen samarbeidet med to idrettslag om utlån av utstyr til vinteraktiviteter og også Stovner frivilligsentral hadde utstyr til utlån. På Stovner Rockefabrikk og Haugenstua skatehall var det utlån av utstyr for aktivitetstilbudene.
- Oppvekstavdelingen hadde siden 2019 hatt felles mål i bydelens budsjett. Avdeling oppvekst hadde ansvar for bydelens Barnevern, Tverrfaglige ressurscenter, Barnehagene, Seksjon fritid og Helsestasjon- og skolehelsetjenesten og Salto-koordinator. Det var en særlig innsats på å utvikle et tverrfaglig og helhetlig lavterskeltilbud til 13–23 år, og det ikke ble stilt krav til henvisning/vedtak. Dette var i Blokk 58 og i 2019 ble Jobbsenter for ungdom etablert her.
- Bydelen hadde mottatt tilskudd til en Ungdomslos på Haugenstua skole – oppstart 2021. Losen hadde som oppgave å veilede og følge opp elever med ulike utfordringer.

Bydelen oppga at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2019:

- Tettere samarbeid med skolene med flere møter og samlinger for å se på utfordringer og prioriteringer i samarbeidet, avklare forventningene, og presentere bydelens tjenester.

3.12.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.13 Bydel Søndre Nordstrand

3.13.1 Varslede tiltak

Bydelen varslet at den jobbet med å etablere et tettere samarbeid med ulike organisasjoner/frivillige om tilbud for barn og ungdom.

3.13.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydelen Søndre Nordstrand viste til et samarbeid med mange ulike organisasjoner/-frivillige. Bydelen hadde invitert til informasjon- og dialogmøter. Målet var å koordinere og gi bydelens barn og unge et best mulig tilbud. Resultatet var en tilskuddsordning der frivillige aktører som tilbyr fritidsaktiviteter kan søke om tilskudd til enkelte barn og unge.

Videre hadde prosjekt Ung Bjørndal i samarbeid med Redd Barna vært deltagende i sommerjobb for ungdom og ferie- og fritidsaktiviteter. Ung Bjørndal var i gang med ulike tilbud for ungdom som blant annet jente- og guttekvelder, temakvelder og sommeraktiviteter. Samarbeidet hadde bestått i planlegging av disse aktiviteter gjennom hele året siden 2018.

Forandringshuset Holmlia åpnet i februar 2020. Samarbeid om gruppetilbud, aktiviteter-/arrangementer og oppfølging av ungdom.

Bydelen oppga at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018: Hovedfokuset i 2018 og 2019 hadde vært å etablere gode relasjoner med bydelens innbyggere. Det hadde vært viktig å la innbyggerne komme med innspill og etablere forum der de hadde hatt muligheten til å påvirke tiltak. Samarbeidet med ulike organisasjoner og frivillige om tilbud for barn og ungdom hadde vært svært viktig.

3.13.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at det varslede tiltaket er fulgt opp.

3.14 Bydel Ullern

3.14.1 Varslede tiltak

Bydelen oppga at den ville bruke rapporten i planlegging og iverksetting av nye tiltak. Bydelen ønsket flere attraktive aktiviteter inn Stoppestedet. Bydelen oppga videre at lett tilgjengelige lavterskeltiltak som veilednings- og samtaletilbud for ungdom, kombinert med tidsriktige fritidsaktivitetstilbud, kunne virke forebyggende på utenforskap, psykiske vansker og en uønsket ruskultur i bydelens ungdomsmiljøer.

3.14.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Bydel Ullern oppga at den hadde benyttet rapporten til planlegging og iverksetting av nye tiltak, og viste til at den hadde opprettet lavterskel Ungdomsteamet (på

Stoppestedet), som besto av ungdomslos og ruskonsulent for ungdom, samt erfaringskonsulent. De jobbet i tett samarbeid med skolen, barnevern, politi og NAV rundt ungdommer med ulike utfordringer. Fra desember 2020 var også Helsestasjon for Ungdom (HFU) lokalisert på Stoppestedet. Ruskonsulent var fast på HFU og samarbeidet blant annet med Ung Arena vest.

Fra mai 2021 hadde ungdomsteamet blitt organisert under seksjon for helsestasjon og skolehelse i *Innsats 0-25* som skulle fange opp og sette inn tiltak for barn og unge i nært samarbeid med skolehelsetjenesten og barnevernet. Bydelen mente at den nye organiseringen vil gi barn og unge mer adekvat og tilstrekkelig hjelp.

Det var etablert nye aktiviteter på Stoppestedet: Stoppestedet fikk høsten 2018 tilgang på ekstra lokaler i et nytt tilbygg. Bydelen arrangerte ulike medvirkningsarrangement for brukergruppene på huset. Det nye bygget rommer blant annet en kjellerstue-/leilighet for ungdom 13 - 23 år. I tillegg var det musikkstudio, et ekstra kursrom og et samtalerom som bydelens ungdomstjeneste og HFU også benyttet. I 2019 og det ble opprettet nye fritidsaktivitetstilbud som gaming, e-sportgruppe, musikkproduksjon og redesign. Noen aktiviteter ble gjort digitale på grunn av korona, andre ble gjort ute og ansatte ble omstilt til å drive oppsøkende virksomhet. Alle de nyetablerte aktivitetene på Stoppestedet vil fortsette ut 2021. Miljøarbeider fungerte som en brobygger mellom skolene og fritidstilbudet. Det ble planlagt å opprette Brotherhood- og Sisterhood-grupper våren 2021 i samarbeid med Stoppestedet og skolene, men dette ble utsatt på grunn av den sosiale nedstengningen – men var planlagt åpnet høsten 2021.

Bydelen oppga at den hadde iverksatt følgende andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2019:

- BUA Ullern ble opprettet i 2020, utlån av sport-, friluft- og fritidsutstyr. Høy etterspørsel gjorde at bydelen vurderte å utvide tilbudet.
- Tilbud om sommerjobb for ungdom fra sommeren 2018. Bydelen jobbet med å utvide tilbudet og ha jobb for ungdom som et fast tiltak i sine tjenester. Bydelen jobbet med å utvikle en samarbeidsmodell for unge i arbeid som omfatter arbeidsliv, NAV, skole og andre tjenester rettet mot ungdom.
- I 2020 etablerte SaLTo Vest et felles oppsøkende team, med hensikt å styrke det oppsøkende arbeidet rundt Majorstua-området, og Oslo vest for øvrig (Vestre Aker, Frogner og Ullern). I 2021 ble teamet utvidet med ytterligere ressurser fra Nordre Aker, samt én ressurs som deles av Frogner og Vestre Aker.

3.14.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.15 Bydel Vestre Aker

3.15.1 Varslede tiltak

Bydelen oppga at utviklingen av et klubbtilbud var under etablering og var forventet operativt i løpet av høsten 2018. Videre hadde bydelen intensjoner om å prioritere det forebyggende arbeidet innen oppvekstfeltet i kommende år.

3.15.2 Status på oppfølgingstidspunktet

Det ble etablert et klubbtilbud i bydelen - B7, i mai 2019. Det ble noe forsinket på grunn av forsinkelser i istandsetting av lokalene. B7 var at det var åpent fem dager i uken og

noen helger. Det var ulike tilbud for aldersgruppene 4. trinn til 18 år. Det er etablert eget gaming-rom og eget musikkstudio. B7 hadde brukerråd, og ungdom deltok i utvikling av innhold. Etablering av et eget tilbud for 18–21 var under planlegging (forsinkelse pga. pandemien).

Bydelen oppga videre at den hadde etablert følgende nye tiltak for det forebyggende arbeidet:

- «Ung Arena vest», ble etablert i 2019 sammen med bydelene Frogner, Nordre Aker og Ullern. Tilbudet var godt besøkt. Det er ansatt psykologer, psykologistudenter og ruskonsulent.
- «Oslohjelpe» var utvidet til å omfatte tidlig ungdomsalder.
- Under SaLTo-koordinator ble det i 2020 opprettet et forebyggende ungdomsteam, det var tett samarbeid og tilstedeværelse på ungdomsskolene og felting i miljøene kveld og helg.
- Første Los-stilling kom på Persbråten videregående skole i 2019. I august 2020 ble det etablert en LOS-stilling som rettet seg mot elever i ungdomsskolene, et tre-årig prosjekt.
- Skolehelsetjenesten var styrket med helsesykepleiere, men bydelen lå fortsatt noe under normtallet i Oslo Kommune på ungdomsskolene. Tjenesten var også styrket med en psykolog.
- Våren 2019 ble en ruskonsulent ansatt i avdeling oppvekst, primært rettet mot elever/foresatte ved ungdomsskoler og vgs.
- Vinter 2021 gjennomførte bydelen en situasjonsanalyse «SAT-kartlegging» i samarbeid med KORUS. Målgruppen var ungdom på ungdomsskole og unge i nærmiljøet. Målsettingen var å se på hvordan bidra til et trygt nærmiljø. Kartleggingen resulterte i en tiltaksplan.
- Bydelen deltok i læringsnettverket «Ungdomsvennlige velferdstjenester» i regi av KS, (startet høsten 2019). Dette har styrket bydelens samarbeid på tvers av tjenestene, og med NAV. Det har gitt økt fokus på ungdomsvennlige tjenester og tilgjengelighet for ungdom.
- BUA-utlånsentral ble etablert på Hovseter våren 2019, og tilbyr gratis utlån av sports- og friluftsutstyr.
- Ullern, Røa IL og bydelen samarbeidet om et fotball/treningstilbud (høsten 2021) for unge som falt utenfor fritidsaktivitetene.
- Bydelen satte av midler fra Hovseterløftet til et «inkluderingsfond» til inkludering i fritidsaktivitet / deltakeravgift/skoleturer mm.

3.15.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen anser at varslede tiltak er fulgt opp.

3.16 Bydel Østensjø

3.16.1 Varslede tiltak

Bydelen oppga at det var for tidlig å konkludere med hvilke tiltak som ville iverksettes på bakgrunn av rapportens funn, da endelig rapport skulle behandles i aktuelle politiske råd og utvalg i bydelen.

3.16.2 Status på oppfølgingstidspunktet

- Bydelen hadde tilbud om to ukers sommerjobb for ungdom i skoleferien, og 50 timer deltidsjobb ved siden av skole. SaLTos målgruppe ble prioritert til jobbene.

Sommeren 2020 fikk 140 ungdom jobb via bydelens tiltak og 2021 har 246 ungdom fått tilbud om jobb.

- I samarbeid med Skullerud skole var det «åpen gymsal» lørdager for de under 18 år. For aldersgruppen 18+ var det ballspill i gymsalen til Skullerud skole, samt fotballkafe i aktivitetshuset hver lørdag fra kl. 18.00-23.00.
- Fritidsklubbene hadde utvidet tilbud noen helger. I bydelens budsjettbehandling 2021 fikk klubbassistenter utvidet sine stillinger fra 42 uker til 47 uker i året. Dette betyr at samtlige fritidsklubber hadde utvidet sitt ordinære klubbtilbud med fem uker på sommeren (tidligere var det stengt i 10 uker.) Det ble også opprettet et ekstra årsverk til fritidsklubb (ubesatt grunnet korona). Det var satt ned en arbeidsgruppe på tvers av fritidsklubbene for å fordele årsverket (oppstart høsten 2021).
- Sommeren 2021 hadde alle fritidsklubbene fem uker ekstra ordinær åpningstid.
 - Utvidet åpningstid med ferietilbud i juni og august.
 - Ferietilbud med to dagsturer i uka i hele juli, i samarbeid med utekontakten.
 - Ferietilbud med dagsturer alle dager i ukene 26 og 33 for juniorklubbens målgruppe, med base i de tre delbydeler.
- Åpen EM-kafe på Skullerud aktivitetshus hver dag/kveld i perioden 11. juni – 11. juli
 - med fotball på storskjerm.

3.16.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen merker seg at bydelen hadde iverksatt tiltak.

4. Status for oppfølging av føringer gitt i bystyrets organer

4.1 Føringer gitt i bystyrets organer

Det vises til kapittel 2.2 der bystyrets vedtak og føringene i form av merknader (komite- og flertallsmerknader) i den daværende helse- og sosialkomiteen ved behandlingen av rapport 9/2018 er referert i sin helhet. Kommunerevisjonen har undersøkt oppfølgingen av følgende elementer i merknader og bystyrets vedtak:

- I sitt vedtak ved behandlingen av rapport 9/2018 (19. desember 2018, sak 381) merket bystyret seg at alle bydelene hadde varslet relevante tiltak til noen av anbefalingene eller oppgitt at de ville vurdere tiltak i tilknytning til arbeidet med budsjett 2019. Bystyret understreket viktigheten av at byråden fulgte opp og bidro til at bydelene iverksatte relevante tiltak.
- Komiteens flertall viser til at det er mange tilbud innenfor idrett som kommer i tillegg til de tradisjonelle ungdomskubbene. For de fleste er dette tilbudet økonomisk oppnåelig, men det er mange familier i alle bydeler som ikke har mulighet til å betale for medlemskap, diverse aktivitetsavgifter og utstyr. Disse medlemmer mener at alle bydeler bør vurdere å innføre slike støtteordninger i samarbeid med klubbene.
- Komiteens flertall viser videre til at ungdommen er en viktig ressurs og understreker viktigheten av å dra med ungdommen i saker som er relevante for dem og hvor de kan gi verdifulle bidrag.

4.2 Status for byrådets oppfølging av føringer på oppfølgingstidspunktet

Byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester oppga at den har fulgt opp rapport 9/2018 gjennom føringer i årlige tildelingsbrev til bydelene (se vedlegg 2). Det ble vist til at det for 2020–2021 er det gitt en rekke føringer der, blant annet:

- erfaringsinnhenting fra barn og unge skal ligge til grunn for utvikling av både fritidsklubber og forebyggende tjenester
- sikre relevante fritidsklubber, ungdomsjobber og forebyggende tjenester
- barn og unges stemme skal høres og vektlegges før beslutninger tas
- samarbeid på tvers av sektorer for å styrke innsatsen i forebyggende arbeid
- alle bydeler skal ha en SaLTo-koordinator

I byrådssak 189/19 *Klubben Vår!* påpekes at variasjon i demografi tilsier at noen bydeler har et behov for fritidstiltak for unge over 18 år. Et av målene i saken er: «Alle bydeler skal tilby fritidstilbud for barn og unge med kompetente ansatte, og til hele aldersspennet i barne- og ungdomsbefolkningen.»

Bakgrunnen for byrådssak 189/19 var to verbalvedtak fattet av bystyret:

H32/2018: Byrådet bes legge fram en sak om ungdomsklubber i Oslo. Saken må blant annet greie ut om det eksisterende tilbudet og vurdere behovet for å etablere flere ungdomsklubber i forskjellige deler av byen.

H 7/2019: Bystyret ber byrådet i varslet sak om fritidstilbud til ungdom belyse omfang av rehabiliteringsbehov for bla. fritidsklubber.

I byrådssak 189/19 vises det til at bystyret hadde bedt om en vurdering av behovet for å etablere flere ungdomstiltak i forskjellige steder av byen. Det ble påpekt at det er

bydelene selv som har ansvar for å drive og utvikle fritidstilbudene og det derfor er bydelsutvalgene som må avgjøre lokale satsinger. Byrådet ville derfor ikke gi konkrete vurderinger om hvor det burde etableres flere ungdomstiltak, men påpekte generelle behov og refererte til bydelenes egne uttalelser i sakens anledning.

I byrådssaken vises det også til at ungdom kom med innspill i arbeidet med saken der det framkom behov og ønsker. Bydelene ble blant annet bedt om å uttale seg om behovet for flere fritidstilbud, og noen av bydelene ga slike uttalelser:

- Bydel Bjerke uttalte at bydelen burde ha et tilbud til de eldste ungdommene og var i gang med å opprette dette. Ungdom uttrykte ønske om fritidstilbud knyttet til skoletiden, noe som både ville kreve ressurser og tilrettelagte lokaler. Et slikt tilbud kunne eventuelt utvikles i samarbeid med andre aktører.
- Bydel Gamle Oslo viste til at delbydelene Ensjø, Hovin og Etterstad var i sterk vekst. I tillegg ble det vist til at det bygges en ny barne- og ungdomsskole på Sørenga som vil medføre at mange barn og unge vil bruke det området.
- Bydel Nordre Aker så et framtidig behov for å tilby fritidstilbud i områder av bydelen der befolkningen har økt. Bydel så også behovet for å gi tilbud til en yngre aldersgruppe, men så ikke behov for nye tilbud til eldre ungdom og unge voksne.
- Bydelsutvalget i Bydel Nordstrand mente det måtte planlegges for å etablere en ny fritidsklubb i nær fremtid. Bydelen hadde en fritidsklubb, men at det var lange reiseveier for mange unge. Bydelen hadde en høy barne- og ungdomsbefolkning og scoret høyt på rusbruk i Ung i Oslo-undersøkelsen.
- Bydel Sagene så mulighet for å utvikle et nytt tilbud i forbindelse med planen for en ny skole for ungdomstrinnet i Treschowsgate 16, et prosjekt som lå noen år frem i tid. Ungdom i bydelen ønsket seg også flere åpne kvelder på fritidstiltakene. Eldre ungdom utrykte ønske om et møtested, og bydelen var i gang med å utrede dette.
- Bydel Stovner var i gang med en prosess hvor bydelens behov for fritidstilbud skulle vurderes. Bydelens politikere vedtok prosjektet Ungdomskonseptet i februar 2017 (jf. kap 3.12.2).
- I Bydel Søndre Nordstrand hadde ungdom påpekt at det var behov for flere tilbud til de yngste ungdommene. Noen ungdommer ønsket seg flere fritidstilbud i sentrum, og gjerne nært de videregående skolene.
- Bydel Ullern hadde ett ungdomstilbud i bydelen. Barn og unge som bodde langt unna brukte ikke dette tilbudet, og bydelen så på muligheter for å organisere nye tilbud på skoler og i samarbeid med foreldre. Ullern ungdomsråd mente behovet var dekket slik situasjonen var nå og behovet for å utvide må vurderes med eventuell økende pågang, men de ønsket seg flere aktiviteter som gaming mv.
- Bydel Vestre Akers ungdomstilbud på Hovseter åpnet i mai 2019. Ungdom fra bydelen har påpekt at det er en stor bydel med lange avstander slik at klubben ikke ville være tilgjengelig for mange i målgruppen. Bydelen vil sikre ressurser til drift av denne klubben før den vil vurdere nye tilbud.

Byrådsavdelingen oppga videre at følgende tiltak var under planlegging for gjennomføring:

- Byrådet lager en kartlegging av behov for vedlikehold, rehabilitering og etablering av fritidsklubbene
- Bydelene skal ha lik registreringspraksis for aktiviteten

Som redegjort for i kapittel 3.1.2 a. hadde Velferdsetaten på oppdrag fra byrådsavdelingen gjennomført en kartlegging av bydelenes tiltak for at utsatte barn og

unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter, rapportert i juli 2021. Bakgrunnen var at bystyret hadde bedt byrådet om å utrede en kommunal støtteordning for at flere barn skulle kunne delta i fritidsaktiviteter, samt innføre en ordning med aktivitetsstøtte for barn i lavinntektsfamilier, verbalvedtak H6/2019. Ifølge rapporten hadde bydelene tiltak for utsatte barn og unge som tilskuddsordninger som skal dekke utgifter til medlemskap til lag og foreninger, utlånsordninger knyttet til utstyr, etablert fritidsklubber, samarbeid med skoler og idrettslag, mv.

Velferdsetatens rapport viser imidlertid også til at det finnes flere hindre for barn og unges deltakelse. Slike hindre var blant annet:

- Mange fritidsaktiviteter er dyre, og for en del utsatte familier er kostnader til hinder for barnas deltakelse.
- Stor pågang ved utstyrssentralene, og trolig ville mangel på utstyr utgjort et større hinder for deltakelse hvis det ikke var for muligheten til å låne utstyr gratis.
- I noen områder er det vanskelig å involvere foreldrene i fritidsaktivitetene, for eksempel gjennom deltakelse i dugnad. For noen utsatte barn og unge er dette et hinder for deltakelse.
- For noen utsatte barn og unge opplever bydelene utfordringer med å nå ut med informasjon om tiltakene som eksisterer, og i noen tilfeller kan dette skyldes manglende norskkunnskaper hos de foresatte.
- Hindrene for barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter er mest fremtredende i store barnefamilier. I store barnefamilier kan det være vanskelig for de foresatte å prioritere tid og penger til barnas fritidsaktiviteter, og det kan være en forventning fra de foresatte om at barna må bidra mer hjemme.

Videre gjennomførte Velferdsetaten, på oppdrag fra byrådsavdelingen, en evaluering av sommerjobsatsingen 2020. Etter denne evalueringen ble det gitt føringer for bydelenes bruk av midlene, oversendt bydelene i eget brev av 22.03.2021. I brevet framgikk det at evalueringsrapporten dannet et bredt kunnskapsgrunnlag for hvordan sommerjobb for ungdom ble gjennomført, hva som fungerte godt, hva som ikke fungerte så godt og hva man kan gjøre mer av. I brevet framgikk videre at byrådsavdelingen ville videreføre nettverkssamlinger for sommerjobber/jobb til unge med bydelene og Uteseksjonen, og nedsette en egen arbeidsgruppe innen nettverket. Hovedoppgaven i arbeidsgruppen ville være å jobbe fram felles struktur og standard for bydelenes og Velferdsetatens organisering av jobb for unge, der det også er rom for lokale tilpasninger.

4.3 Status for bydelenes oppfølging av føringer på oppfølgingstidspunktet

4.3.1 Samarbeid med idrettsklubber/støtteordninger

Det var sju bydeler (Alna, Grorud, Nordre Aker, Nordstrand, Sagene, Vestre Aker og Østernsjo) som hadde ordninger som støtte til medlemskontingenter og liknende i 2018. Disse bydelene hadde slike ordninger også på undersøkelsestidspunktet for oppfølgingsundersøkelsen. Når det gjaldt samarbeid med klubbene, oppga disse bydelene dette:

- Bydel Alna oppga at den hadde tett med de største idrettslagene i bydelen, og at disse var vesentlige samarbeidspartnere i det forebyggende arbeidet, områdeløftene og annet prosjektarbeid. Det hendte at det var idrettslagene søkte om støtte for barn og unge som ikke hadde råd til å delta i organiserte fritidsaktiviteter.

- Bydel Grorud ble i 2020 med i Bufdirs pilotprosjekt *Fritidskortet*. Prosjektets formål er at barne- og unge skal kunne delta i organisert fritidsaktivitet uten at økonomi er et hinder for det. Barn og unge i alderen 6–18 år fikk dekket kr. 1000 hvert semester til deltakelse i organisert aktivitet. Både høsten 2020 og vårene 2021 var det ca. 1200 barn som benyttet fritidskortet. Bydelen oppga at den samarbeidet med idrettslag og andre organisasjoner som tilbyr organisert aktivitet til barn og unge i bydelen om rekruttering og markedsføring av fritidskortet.
- Bydel Nordre Aker viste til at den gjennom samarbeidet i Idrettens samarbeidsutvalg (ISU) i bydelen hadde samarbeidsavtale med flere av bydelens idrettslag. Gjennom avtalen «Alle med» har idrettslagene forpliktet seg til å legge til rette for at alle barn, uavhengig av økonomi, skal kunne delta i aktiv idrett. Oslo idrettskrets (OIK) tilbyr aktivitetsguide, et gratis tilbud som hjelper barn og unge mellom 6–18 år og deres familie med å finne veien inn i et idrettslag. Det ble opplyst om at det i perioden 6. oktober 2020 til juni 2021 hadde blitt søkt om en aktivitetsguide til 16 barn i bydelen.
- Bydel Nordstrand oppga at Nav Nordstrand kartla levekårsutsatte familier som var i kontakt med Nav, herunder om barn/unge deltok i organisert fritidsaktivitet, og om det var behov for økonomisk støtte for å kunne delta. Nav hadde et utstrakt samarbeid med bydelens idrettsforeninger og opplyste at kontingenter og utstyr ble finansiert gjennom samarbeid med Coop-dugnaden og Røde Kors.
- Bydel Sagene hadde inngått flerårige samarbeidsavtaler med Sagene IF og Skeid. Avtalen fastsatte rammen for samarbeidet og hvilken økonomisk støtte Bydel Sagene skulle yte til drift og understøttelse for manglende kontingentinnbetaling/dekking av treningsavgift for barn og unge.
- Bydel Vestre Aker Bydelen oppga at den var involvert i et prosjekt med Røa IL om etablering av fotball/treningstilbud for nybegynnerungdom, men det framgikk ikke om dette prosjektet omfattet støtteordninger.
- Bydel Østensjø opplyste ikke om innholdet i sitt samarbeid med klubber utover at klubbene, frivillig organisasjoner og ansatte i bydelen var de som kunne søke om dekning av kostnader til deltakeravgift, kontingent og utstyr til barn og unge som ellers ikke hadde mulighet til å delta i organiserte fritidsaktiviteter.

Seks bydeler hadde ikke støtte til medlemskapskontingent i 2018 (rapport 9/2018).

Status på oppfølgingstidspunktet for disse bydelene ble oppgitt å være slik:

- Bydel Bjerke hadde opprettet et tilskudd på 150 000 kroner for å dekke kontingent og aktivitetsutgifter. Bydelen hadde samarbeidsavtaler med fire idrettslag og tre korps.
- Bydel Frogner hadde opprettet en støtteordning på inntil 3000 kroner i året per barn/ ungdom. Bydelen hadde inngått noen samarbeidsavtaler med idrettslag.
- Bydel Gamle Oslo hadde hatt en partnerskapsavtale med flere sportsklubber i tilknytning til områdeløftet som ble vurdert videreført etter at de gikk ut i 2021. Bydelen hadde egen tilskuddsordning for kontingent, for barn i familier med svak økonomi fra 5. klasse til 3. klasse på videregående skole. Bydelen oppga at bevilgningene fra bydelsutvalget til støtteordningen var fordoblet de siste årene. I tillegg hadde frivillige organisasjoner i bydelen en ordning med fritidskort.
- Bydel St. Hanshaugen hadde opprettet en tilskuddsordning i samarbeid med idrettslag. Barnevernstjenesten i bydelen hadde et samarbeid med Aktivitetsguidene for å hjelpe barn og unge inn i passende idrettstilbud.

- Bydel Søndre Nordstrand hadde opprettet et «fritidsstipend» hvor hensikten var å lage et spleiselag mellom organisasjonen eller idrettslaget, bydel og foreldre. Bydelen oppga ikke hvordan stipendordningen fungerte i praksis.
- Bydel Ullern hadde ingen samarbeidsavtaler med idrettslag i bydelen, men ønsket å jobbe mer med dem. Ullern IF hadde redusert medlemskontingent for enkelte medlemmer, idrettslaget hadde mottatt tilskudd fra bydelen. Bydelen oppga at Oslohjelpa og Frivillighetssentralen hadde bidratt på området.

I 2018 var det i tillegg to bydeler hvor kun et fåtall barn fikk støtte til medlemskontingent. Status på undersøkelsestidspunktet for disse to på spørsmål om støtteordninger og samarbeid med klubbene var:

- Bydel Grünerløkka hadde avsatt midler til støtte etter søknad for å dekke medlemskap, utstyr mv. for barn som ellers ikke ville kunnet delta. Bydelen viste til samarbeid i Idrettens samarbeidsutvalg, men anga ikke nærmere om støtteordningen var en del av slikt samarbeid.
- Bydel Stovner hadde ordningen «Tilskudd til frivillige organisasjoner i Bydel Stovner». Så langt i 2021 hadde 237 barn fått dekket medlemskontingent. Det var organisasjonene/klubbene som kunne søke tilskudd slik at de fikk dekket kontingenter, treningsavgifter eller medlemsavgifter for barn og unge som hadde behov for dette. Videre informerte bydelen om et samarbeid med Høybråten og Stovner idrettslag om utlån av utstyr, men ikke nærmere om samarbeidet knyttet til støtteordningen.

4.3.2 Utlån av sportsutstyr

I 2018 var det tolv bydeler som hadde ulike former for utlån av sportsutstyr (rapport 9/2018).

I Velferdsetatens rapport *Bydelenes tiltak for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter* (2021) framgår det at alle bydelene hadde ordninger for utlån av utstyr, og fjorten av bydelene hadde en «BUA». Mange av bydelene hadde både BUA og andre utlånsordninger. Det var kun Bydel Grorud som ikke hadde en BUA, men bydelen hadde annen utlånsordning. En «BUA» er en utstyrsordning hvor man kan låne utstyr til sport og friluftsliv gratis. De fleste BUAene heter «BUA», mens noen heter «Frigo» (Bydel Gamle Oslo) eller «Skattkammer» (bydelene St. Hanshaugen og Frogner) (Velferdsetaten 2021, side 14).

På Oslo kommunes hjemmeside vises det til hvor man kan låne utstyr gratis, og en oversikt over hvor man kan låne dette.⁴ Det presiseres på denne siden at mange utlånsordninger er fritt tilgjengelig for alle uansett bosted og alder. Av denne oversikten framkom det at det var fire bydeler ikke hadde utlån av sportsutstyr i bydelen (bydelene Alna, Frogner, Grorud og Nordstrand). Disse fire bydelene har imidlertid oppgitt til Kommunerevisjonen at de har etablert slik ordning.

I 2018 var det tre bydeler som oppga at de ikke hadde utlån av sportsutstyr. Status på undersøkelsestidspunktet for oppfølgingsundersøkelsen var for disse:

- Bydel Nordstrand oppga i sin uttalelse til rapport 9/2018 at den arbeidet med å etablere en utlånsentral. Bydelen reetablerte en utlånsordning før påske 2020.

⁴ <https://www.oslo.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/fritidsutstyr-til-utlan/#gref>

- Bydel Stovner hadde etablert en BUA for utlån av vinterutstyr i samarbeid med Høybråten og Stovner idrettslag. Utlån av utstyr til vår- og sommeraktiviteter måtte i hovedsak gjøres på andre BUA'er i Oslo. Det var videre utlån av noe utstyr på Stovner frivillighetssentral.
- Bydel Ullern åpnet en BUA i 2020 hvor bydelens innbyggere kunne låne sportsutstyr.

4.3.3 Barn og unges mulighet for medvirkning

Hovedundersøkelsen fra 2018 viste at bydelene på ulike måter hadde lagt til rette for barn og unges medvirkning ved utforming av tiltak i det forebyggende arbeidet. Det var samtidig betydelig variasjon mellom bydelene med hensyn til hvor mange kanaler/arenaer de hadde for dialog med barn og unge.

a) Endringer i barn og unges mulighet for å medvirke

I oppfølgingsundersøkelsen har vi stilt spørsmål til bydelene om de hadde gjort endringer i barn og unges muligheter for å medvirke i saker som er relevante for dem etter hovedundersøkelsen.

Bydel Alna opplyste at bydelen deltok i et større prosjekt, *Unghus*, i samarbeid med OsloMet der hovedmålet var å utvikle et rammeverk for medvirkningsmetoder som er tilgjengelig i hverdagen og enkelt å ta i bruk for bydeler/kommuner, ved etablering, utvikling og evaluering av lokale ungdomsalternativ. Bydelen viste til at resultatet av arbeidet sannsynligvis vil påvirke hvordan bydelen utformer tilbud til unge i fremtiden. Ungdom og ansatte fra bydelen deltok i utforming og utprøving av rammeverket.

Bydel Bjerke har informert om flere tiltak, herunder:

- en prosess med 450 barn i 2019 for å utvikle og etablere ny fritidsklubb på Veitvet
- gjennomført en undersøkelse i samarbeid med Byantropologene med elever og foreldre fra 4.-10. klasse om deres ønsker for aktivitetstilbud etter skoletid vår 2021 på Linderud skole
- Deltakelse av Klubbrådet i ansettelsesprosess av ansatte på klubben

Bydel Frogner pekte på flere tiltak, blant annet

- Opprettelsen av et eget ungdomspanel knyttet til Ung Arena Oslo vest og også etablert en gruppe innenfor målgruppen ungdom med kognitiv funksjonsnedsettelse i alderen 15–20 år på Ung Arena
- Etablert Klubbråd ved fritidsklubbene
- Gjennomført brukerundersøkelse knyttet til Ung Jobb sommeren 2019 og 2020
- Iverksatt tiltak for å øke rekrutteringen til ungdomsrådet. Ungdomsrådet har vært aktivt ute på bydelens skoler og snakket direkte med ungdom for å rekruttere nye inn, samt brukt aktivt sosiale medier i rekrutteringen til Ungdomsrådet
- Skolehelsetjenesten og ungdomstjenesten har etablert et samarbeid med elevrådene

Bydel Gamle Oslo oppga en rekke tiltak, herunder:

- Det er utvidet antall deltagere i Ungdomsrådet fra 8 til 10 medlemmer, og det er vedtatt nye retningslinjer
- Skolehelsetjenesten har etablert samarbeid med elevrådene ved skolene i bydelen
- Økt bruk av digitale kanaler og etablert digitale innbyggerarenaer
- Utvidet ungdomspanelordningen som var på Ung Arena til også å ha etablert det ved Aktivitetshuset K1
- Økt medvirkning fra barn og unge i Områdeløft Grønland og Tøyen

- Det er innhentet ønsker og behov fra barn og unge i oppgradering og sambruk av uteområder i bomiljø med barnehager. Barnas representant i plan- og byggesaker har ikke fungert optimalt slik at bydelen vurderer nå en ny modell slik at barn og unge kan medvirke reelt

Bydel Grünerløkka viste blant annet til:

- Klubbstyret på fritidsklubbene inn i ungdomsrådet
- Bydelen har i et samarbeidsprosjekt med Pådriv mfl. og Bydel Bjerke ansatt ungdom til innsikt for å se på aktivitetstilbud til barn og unge (også over 18 år) i område Hasle/Løren
- Bydelen gjennomførte Ungdomskonferansen høsten 2019. Barn/unge ble engasjert gjennom skoler og fritidsklubber for å stemme frem hvilke saker som var viktigst for dem
- Deltakelse i forskningsprosjektet «UngHus»

Bydel Nordre Aker viste til at det var gjennomført ungdomsmedvirkning ved planleggingen av ny, åpen møteplass i bydelen. Det var videre under planlegging en ungdomskonferanse høst 2021 i samarbeid med Utdanningsetaten der ungdom ved de tre ungdomsskolene, ungdomsrådet samt andre ungdommer vil være medansvarlige arrangører.

Bydel Sagene pekte på flere tiltak, deriblant:

- Som et ledd i driften av Ungdomstiltakene hadde barn og ungdom som besøkte fritidsklubbene vært med å påvirke hva som skulle tilbys av aktiviteter, og fått delta i planlegging og gjennomføring. På UngMedia som i hovedsak ble benyttet av eldre ungdom (13–20 år), har det vært gjennomført jevnlig husmøter som ga rom for brukerstyring
- I planleggingen av utformingen av lekeplasser, øvelsessykelbaner og parkanlegg har barn og unge blitt inviterte til å delta på egne medvirkningskvelder
- I 2019/2020 ble det gjennomført et nytt barnetråkk, hvor 6. klassinger fra alle de fem barneskolene i bydelen fikk delta

Bydel Stovner pekte på disse tiltakene:

- I arbeidet med prosjektet *Ungdomskonseptet*, et prosjekt vedtatt av bydelsutvalget i 2017, der bydelen i forbindelse med opprettelsen av et ungdomshus blant annet benyttet «ung til ung»-metodikk for å innhente ungdommens vurdering av bydelens tilbud
- Det ble en spørreundersøkelse blant brukerne av fritidstilbudene i 2019, etter et års drift med utvidet tilbud. Et av spørsmålene gikk på om brukerne opplevde at de hadde mulighet til å påvirke innholdet i tilbudet. Av rundt 400 respondenter svarte i overkant av 50 prosent at de hadde påvirkningsmuligheter og ble tatt med i planlegging av innhold/aktiviteter. Undersøkelsen fra 2019 skal gjentas i 2021

Bydel Østensjø viste til at bydelen har opprettet et mobilitetssamråd som skal møtes en gang i året for å oppsummere innspill som skal fremme trafikksikkerhet, gange og sykling i bydelen. Ungdomsrådet er invitert til å delta. I tillegg viste bydelen til styrking av å involvere barn og unge i utarbeidelse av planer mv. Det ble også vist til at i forbindelse med utvikling av Oppsal Samfunnshus ble det løpet av våren 2019, i regi av Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) og Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA), gjennomført en medvirkningsprosess for å involvere lokale brukere og

innbyggere i planleggingen av det nye samfunnshuset. 18 lokale ungdommer ble rekruttert og bidro til en mulighetsstudie gjennom åtte workshops. Prosessen og resultatene av denne ble lagt frem for bydelsutvalget, ungdomsrådet, oppvekstkomiteen m.fl. i juni 2019.

For de øvrige seks bydelene ble det ikke pekt på endringer i barn og unges muligheter for å medvirke, men det ble vist til styrking eller videreutvikling av de kanalene som også var benyttet i 2018. *Bydel Grorud* oppga at det ikke var gjort endringer siden bydelen hadde et godt fungerende ungdomsråd som medvirker i alle saker. *Bydel Nordstrand* viste til at bydelens tjenester kontinuerlig var i dialog med ulike målgrupper og innhentet innsikt. *Bydel St. Hanshaugen* pekte på at bydelen har styrket fokuset på ungdomsmedvirkning gjennom ungdomsjobber i bydelen og at ungdommene fått mulighet til å påvirke utviklingen av nærmiljøet, gjennom arbeid med Huset på Haugen (Ungdomshuset), og gjennom Urban Dyrking i Stensparken. *Bydel Søndre Nordstrand* oppga at bydelen hadde etablert flere arenaer der ungdom kan være med å medvirke i saker som gjelder dem selv, blant annet ulike ungdomspanel. *Bydel Ullern* viste til et medvirkningsarrangement for ungdom høsten 2018 og arbeidsgruppe der 12 ungdom deltok i opprettelsen av nye tilbud på Stoppestedet. Ungdomstjenesten prøver å kartlegge og formidle videre til fritidsklubben hva slags interesser og behov ungdommene har for aktivisering på fritiden. Det planlegges flere medvirkningsprosesser fremover. *Bydel Vestre Aker* viste til at den hadde gjennomført Ungdommens Bydelsutvalgsmøte (UBUM) i 2019, hvor det ble valgt ut fire konkrete saker som ble forelagt bydelsutvalget. Det planlegges nå gjennomføring av UBUM høst 2021. I UBUM kan ungdommer delta for å diskutere seg fram til de sakene som anses som viktigst for bydelens ungdommer.

b) Saker til uttalelse i ungdomsrådet i perioden 2019- 1. halvår 2021

Vi stilte alle bydelene spørsmål om de hadde sendt saker til uttalelse til sitt ungdomsråd i perioden 2019 til og med først halvår 2021.

Syv av bydelene hadde sendt mange saker til uttalelse i ungdomsrådene. Bydel Østensjø, Bydel Nordstrand og Bydel Gamle Oslo hadde sendt omkring 100 saker til uttalelse i ovennevnte periode. I tillegg var det fire bydeler som hadde sendt omkring 50 saker til uttalelse. Det var bydelene Alna, Grünerløkka, Sagene og Stovner. Bydel Grünerløkka har videre oppgitt at den har hatt en satsning på ungdomsrådet der blant annet lederen av bydelsutvalget har møtt som fast observatør i ungdomsrådets møter.

Det var videre ytterligere to bydeler som oppga antallet saker som bydelene hadde sendt til uttalelse i ungdomsrådet. Det var Bydel Nordre Aker med 29 saker og Bydel St. Hanshaugen med 11 saker.

For de øvrige bydelene har vi ikke fått oppgitt svarene i antallet saker, men de har gitt slik tilbakemelding:

Bydel Bjerke, Bydel Frogner og Bydel Grorud har vist til at en rekke saker har vært behandlet i ungdomsrådene, og har vist til type saker eller eksempler på saker, men har ikke tallfestet antall saker. Bydel Frogner oppga at alle saker som angikk ungdom, ble tatt opp i ungdomsrådet. Bydelen oppga videre at den også brukte ungdomsrådet aktivt når den planla nye tjenester for ungdom og for å nå ut til ungdommen med informasjon mv.

Bydel Søndre Nordstrand viste til at ungdomsrådet i bydelen fungerte på like linje som andre råd i bydelen og var likestilt både med tanke på møtegodtgjørelse og hvilke saker som sendes til Ungdomsrådet. Ungdomsrådet valgte selv hvilke saker det ønsket å uttale seg om blant alle politiske saker som skal til behandling i bydelsutvalget.

Bydel Ullern oppga at den har slitt med engasjementet i ungdomsrådet. Bydelsadministrasjonen skulle arbeide med å skrive gode pedagogiske saker til rådet, slik at rådet hadde muligheten til å uttale seg godt.

Bydel Vestre Aker hadde ikke sendt saker til uttalelse i ungdomsrådet mellom 2019 og 2021. Bydelen hadde gjennomført en UBUM i 2019, og hadde planlagt en ny UBUM høsten 2021.

4.4 Kommunerevisjonens vurderinger

Kommunerevisjonen vurderer det slik at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester har fulgt opp føringene fra behandlingen av rapport 9/2018 i bystyrets organer. Undersøkelsen tyder også på at bydelene samlet sett i stor grad har fulgt opp disse føringene. Alle bydelene hadde nå ulike støtteordninger til barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og hadde samarbeid med idrettslag mv. med varierende omfang og innhold.

Undersøkelsen tyder på at alle bydelene nå hadde en eller flere utlånsordninger av sportsutstyr.

Ni av bydelene hadde benyttet nye metoder eller arenaer for barn og unges medvirkning og noen hadde i tillegg også styrket eksisterende ordninger. For de øvrige seks bydelene ble det ikke pekt på endringer i barn og unges muligheter for å medvirke, men det ble vist til videreutvikling av de kanalene som også var benyttet i 2018.

Når det gjelder å sende saker til ungdomsrådene, har Kommunerevisjonen merket seg at de aller fleste bydelene hadde sendt saker dit. Bydel Ullern oppga at den hadde slitt med engasjementet i ungdomsrådet og Bydel Vestre Aker hadde ikke sendt saker til uttalelse i ungdomsrådet i perioden 2019–2021.

5. Kartlegging av om pandemien hadde medført økt utenforskap for barn og unge

I brevet knyttet til datainnsamlingen fikk byråden for arbeid, inkludering og sosiale tjenester og de 15 bydelene følgende spørsmål:

- Har byråden/bydelen iverksatt tiltak for å få oversikt over om koronapandemien har ført til økt utenforskap/ensomhet/psykisk uhelse blant barn og unge i bydelen?
 - Hvis ja, hvilke tiltak for å få oversikt er iverksatt?
 - Hvis ja, indikerer/tyder oversikten på at koronapandemien har medført dette?

Til byråden stilte Kommunerevisjonen i tillegg disse spørsmålene:

- Oppfatter byråden at koronapandemien har medført økt utenforskap/ensomhet/psykisk uhelse blant barn og unge i Oslo?
 - Hvis ja, har byråden iverksatt tiltak eller planlegger tiltak for å møte utfordringer koronapandemien har ført til for barn og unge i Oslo?
 - Hvis ja, hvilke tiltak er de viktigste?

Til bydelene stilte Kommunerevisjonen i tillegg spørsmålene:

- Har bydelen iverksatt tiltak eller planlegger tiltak for å møte utfordringer koronapandemien har ført til for barn og unge i bydelen?
 - Hvis ja, hvilke tiltak?

Kommunerevisjonen viser også til vår rapport 15/2020 *Barn i sårbare livssituasjoner – barnevern og skoler*. Der undersøkte Kommunerevisjonen om oppfølgingen av barn i sårbare livssituasjoner under koronapandemien i perioden mars–september 2020 var tilfredsstillende basert på forvaltningsrevisjon av to barneverntjenester, samt Utdanningsetaten og to skoler. Vi fant at barneverntjenestene og de to skolene hadde iverksatt tiltak som kunne bidra til å sikre oppfølging av barn i sårbare livssituasjoner. Forvaltningsrevisjonen tydet samtidig på at det – særlig i første del av perioden – var mangler og svakheter i oppfølgingen av barn i sårbare livssituasjoner, blant annet knyttet til

- hjemmebesøk og samtaler med barn i barneverntjenesten
- risikovurdering av barn i barneverntjenesten
- skolenes kartlegging av elever i sårbare livssituasjoner
- gjennomføring av spesialundervisning
- planer for å sikre at skolene er i stand til raskt å trappe opp og ned på tiltak ut fra smittevernsituasjonen

Kontrollutvalget har videre bestilt en forvaltningsrevisjon av tilbud til barn og unge i etterkant av koronapandemien.

5.1 Byrådens svar på spørsmål om oversikt og tiltak

For å besvare spørsmålene om koronapandemien har medført økt utenforskap for barn og unge, har byråden innhentet innspill fra Byrådsavdeling for helse, eldre og innbygger-tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap. Vi har valgt å legge brevet i sin helhet i vedlegg 2, og gir derfor kun en summarisk gjengivelse her.

5.1.1 Økt utenforskap?

Byråden viste til at NOVA gjennomførte undersøkelsen *Oslo-ungdom i koronatiden. En studie av ungdom under covid-19-pandemien* (NOVA-rapport 12/20). Denne undersøkelsen viste at for en del ungdommer hadde perioden med nedstengning påvirket livet i positiv retning, der de blant annet tilbragte mer tid sammen med foreldre og opplevde mindre stress og press i hverdagen. For andre ungdommer medførte denne perioden større bekymringer, sosial isolasjon mm.

Det ble videre vist til at NOVA gjennomfører Ung i Oslo-undersøkelsen hvert 3. år på bestilling fra Oslo kommune og er finansiert av Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Kompetansesenter Rus – Oslo. *Ung i Oslo* har blitt gjennomført på ungdomsskoler og i videregående skoler i Oslo siden 1996. Målet er å få et kunnskapsgrunnlag om hvordan ungdom i Oslo og i de ulike bydelene har det, hva de driver med i fritiden sin, og hvordan dette har endret seg over tid. Den siste undersøkelsen ble gjennomført våren 2021, altså i løpet av den perioden da pandemien og inngripende smitteverntiltak fortsatt begrenset ungdoms utfoldelsesmuligheter. NOVA har publisert to rapporter fra undersøkelsen, rapport 9/21 *Ung i Oslo 2021 - Ungdomsskolen og videregående skole* og rapport 10/21 *Ung i Oslo 2021 – 5. til 7. trinn*.

Hovedfunn i NOVAs rapport 9/21 var blant annet at:

... de fleste ungdom i Oslo opplevde pandemien som krevende, og at den hadde langt flere negative konsekvenser for Oslo-ungdom enn ungdom mange andre steder i landet. Det mest negative handlet om sosiale begrensninger og det å ikke kunne delta i fritidsaktiviteter. Samtidig viser undersøkelsen at de aller fleste har taklet pandemien bra, og at det store flertallet var godt tilfreds med livet sitt da de ble spurt om hvordan de hadde det etter å ha levd med en pandemi i over ett år. Rapporten dokumenterer at ungdomslivet på mange områder ikke var så annerledes enn det som ble dokumentert i den forrige Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2018. De største endringene handler om deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, at skjermbruken blant unge har gått opp, og at flere opplever mistrivsel i skolen.

Det var 62 prosent av Oslo-ungdommen som svarte at pandemien påvirket livet deres en del eller mye i negativ retning, en andel høyere enn i resten av Norge, der 47 prosent svarte det samme.

Når det gjelder organiserte fritidsaktiviteter, var 59 prosent av Oslo-ungdommene fornøyde med tilbudet av aktiviteter til ungdommen i sin egen bostedsbydel. Det var imidlertid forskjeller i fornøydhet; i Bydel Nordre Aker var 71 prosent av ungdommene fornøyde med tilbudet, og i Bydel Vestre Aker og Bydel Nordstrand var henholdsvis 69 prosent og 68 prosent fornøyde. De tre bydelene som hadde de laveste andelene som var fornøyde med tilbudet, var Bydel Søndre Nordstrand der 46 prosent var fornøyde, og bydelene Bjerke og Alna der 48 prosent av ungdommene var fornøyde.

NOVA viser til at i likhet med tidligere Ung i Oslo-undersøkelser viser også årets undersøkelse tydelige sosiale mønstre når det gjelder hvor mange ungdommer som deltok i organiserte aktiviteter og hvilke typer aktiviteter de deltok i. Ungdom fra de mest ressursrike områdene, og de mest ressursrikene familiene, samt ungdom med norskfødte foreldre, deltok oftere enn andre. Blant ungdom som ikke deltok i faste fritidsaktiviteter, svarte 23 prosent at de ønsket å være med, mens 77 prosent ikke ønsket å delta. Blant de ungdommene som hadde lyst til å være med i organiserte

aktiviteter, vektla 24 prosent at høye kostnader var en barriere for slik deltakelse. (NOVA rapport 9/21, side 36)

Byråden viste videre til at undersøkelsen var forankret i Byrådssak 189/19 *Klubben vår! Bydelenes fritidsklubber og fritidsaktiviteter for barn og ungdom – oversikt over tilbudet og strategier for arbeidet*. En oppfølging av spørsmål fra «Oslo-ungdom i koronatiden» fra våren 2020 var lagt inn i årets undersøkelse. Byråden mente at dette vil gi ytterligere kunnskap om barn og unges situasjon under koronapandemien.

UngOrg arrangerer årlig en ungdomshøring på oppdrag fra byrådsavdelingen. Høringen som ble gjennomført våren 2020 og hadde temaet Ungdom om korona, og er oppsummert i rapporten: *Ungdomshøringen 2020, Ungdom om korona - Meninger om koronakrisen og utfordringer unge har møtt*. (UngOrg 2020 - UngMed – Ung Medbestemmelse. www.ungmed.no.) Noen av hovedpunktene fra ungdommenes tilbakemeldinger var at de hadde stor tillit til myndighetene og at tiltakene som ble innført hadde støtte hos ungdommene. De etterlyste også enda tydeligere regler og mer konsekvent kommunikasjonen fra myndighetene. Flere ungdommer rapporterte at de følte på stor ensomhet etter nedstengingen av samfunnet. Flere av ungdommene mente at det burde ha vært opprettholdt fritidstilbud og fysiske møter for hjelpetilbud for spesielt sårbar ungdom.

Byråden viste videre til at hun og byrådsavdelingen hadde hatt jevnlig dialog med bydelene og Velferdsetaten om status for barn og unges situasjon. Gjennom byrådets kontakt med virksomhetene har hun sett at bydelene hadde funnet gode måter å opprettholde kontakten med mange barn og unge, men samtidig har de meldt bekymring for de i målgruppen som de ikke nådde med tiltakene.

Helseetaten fikk i oppdrag å koordinere og utarbeide en kunnskapsoversikt over hva covid-19 situasjonen og pandemien gjorde med ulike befolkningsgrupper 0-100 år når det gjaldt utvikling av psykisk helseutfordringer i bydelene. Det var Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester som ga oppdraget. Enkelte oppsummerende punkter fra rapporten er:

- Flere tar kontakt med fastlegen på grunn av psykisk helse. Størst økning er det i aldersgruppen barn og unge. I noen aldersgrupper er det satt 40 prosent flere diagnoser innen psykisk helse enn tidligere.
- Pandemien medførte en samfunnsmessig økt risiko for familievold. Situasjonen for de som allerede var utsatt for vold kan forverre seg, og flere som ikke hadde opplevd vold kan komme til å bli utsatt for dette som følge av pandemien.
- Økning av barn og unge med psykiske diagnoser hos fastlegen gir grunn til bekymring.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap peker i brevet på at forskningsdata fra koronapandemien viste at flere utsettes for vold og seksuelle overgrep når tilbudet til barn og unge var stengt ned eller vesentlig begrenset. Det pekes på at også barn hvis livssituasjon i utgangspunktet ikke er knyttet til en bekymringsfull situasjon vil kunne få det vanskelig under slike forhold. Flere barn og unge er i risiko for psykisk uhelse. Terskelen for å søke hjelp og støtte kan forhøyes om barn og unge ikke finner lett tilgjengelig informasjon om hvor de kan henvende seg og på hvilken måte.

5.1.2 Byrådens/byrådsavdelingenes tiltak og satsninger

I svarbrevet fra byråden vises det til en rekke tiltak, herunder satsninger i budsjettet. Både i 2020 og i 2021 var det tilført ekstra midler til Velferdsetaten, ved Uteseksjonen, og til bydelene til aktiviteter for barn og unge og til jobbtiltak for ungdom. Tilbakemelding fra virksomhetene var at de gjennom dette har hatt mulighet til å bidra ekstra, spesielt overfor unge som har hatt et større behov for aktivitet, kontakt og jobbmulighet. Ved det reviderte budsjettet for 2021 var byrådet bekymret for effektene koronapandemien hadde og kunne få for barn og unge og foreslo derfor en ekstra satsing på tiltak for barn og unge i sommer. Midlene skulle benyttes til fritidstilbud, kultur, idrettsaktiviteter og sommerjobber for ungdom.

Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester viser til at det var vært drøftinger med tjenesteapparatet om tiltak, og i den dialogen framgikk det ønske om at man ville styrke eksisterende tiltak framfor å opprette nye. Det ble som følge dette avsatt 116 mill. kroner i det revidert budsjettet til et koronaloft innen psykisk helse der en stor andel var midler rettet mot psykisk helse barn og unge. Av tiltak rettet mot barn og unge framgikk blant annet:

- 6 mill. kroner til ett ekstra årsverk i hver av bydelene fra 1. juli og ut året til å styrke lavterskeltilbud for alle aldersgrupper.
- 1,8 mill. kroner til en ny psykologstilling til hver Ung Arena (Sentrum, Vest og Sør). En fjerde psykologstilling skulle legges til en av Groruddalsbydelene med vertsfunksjon for unge fra hele Groruddalen.
- 1 mill. kroner til oppgradering av kontakttelefonen i Sosial og ambulant akutt-tjeneste i Helseetaten, og styrking med ett ekstra årsverk for å kunne betjene flere personer med psykisk helseutfordring via koronatelefon.
- 1,5 mill. kroner til støtte for vårsemesteret 2021 til studenthelse i regi av Studentsamskipnaden i Oslo, som drifter det psykiske helsetilbudet.
- 24 mill. kroner til styrking av flere årsverk ved Rask psykisk helsehjelp i bydelene frem til 2023.
- 48 mill. kroner til styrking av psykisk helse kompetanse ved helsestasjon- og skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og Oslohjelpa.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap pekte på en rekke tiltak gjennom pandemien, og i etterkant. Det vises blant annet til at det psykososiale fellesskapet som skolen danner er svært viktig for alle barn og unge, men kanskje ekstra viktig for barn og unge i sårbare livssituasjoner, og at det i den forbindelse jobbes med å sikre blant annet følgende på skoleområdet:

- at Utdanningsetaten i større grad utøver sin kontrollfunksjon overfor skolene ved å innta et aktivt skoleeierskap
- at det i samarbeid med mobbeombudet og elev- og lærlingeombudet er dialog om hvordan skolene bedre kan ivareta og følge opp elevenes rettigheter
- at alle elever med særskilt norsk og elever med spesialundervisning blir særlig ivaretatt under en krisesituasjon
- at skolene videreutvikler samarbeidet med Oslohjelpa i bydelene

5.2 Bydelenes svar på spørsmål om oversikt og tiltak

5.2.1 Økt utenforskap?

På spørsmål om bydelene hadde iverksatt tiltak for å få oversikt over om pandemien hadde ført til økt utenforskap oppga bydelene at de ulike tjenestene hadde hatt tett kontakt med barn og unge under pandemien og at dette sammen med ulike rapporteringer ga dem kjennskap til hvilke utfordringer barn og unge hadde som følge av pandemien. To bydeler hadde i tillegg gjennomført mer systematiske undersøkelser. Bydel Nordstrand hadde gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot levekårsutsatte familier. I Bydel Stovner hadde bydelsutvalget nedsatt et eksternt utvalg som fikk i oppdrag å gjøre en vurdering av årsakene til at pandemien rammet bydelen særlig hardt og peke på mulige veier for å ruste bydelen bedre for fremtida.

Til spørsmålet om pandemien hadde ført til økt utenforskap svarte åtte bydeler at intern rapportering, eksterne fagrapporter eller for noen egne undersøkelser, ga indikasjoner på økt utenforskap blant barn og unge. Bydelene oppga til dels samme forklaringer på hvorfor de mente pandemien hadde ført til økt utenforskap. Pandemien hadde forsterket utfordringene til allerede utsatte barn og unge og hjelpetjenester i bydelene meldte om at flere ungdommer hadde tatt kontakt med dem på grunn av isolasjon, ensomhet, nedstemthet og psykiske utfordringer i ulik grad. Skolehelsetjenester hadde hatt flere saker med høyt fravær, lav motivasjon og fare for drop-out. Flere foresatte hadde tatt kontakt fordi de var bekymret. En av bydelene (Bydel Søndre Nordstrand) oppga at det var blitt mer utfordrende for barn og unge å kunne betale medlemsavgifter, kontingenter og andre utgifter tilknyttet fritidsaktivitet.

Tre bydeler (bydelene Nordstrand, St. Hanshaugen og Ulleren) oppga at de hadde fått varierende tilbakemeldinger fra tjenestene om pandemiens påvirkning på barn og unge. Noen tjenester meldte om økt utenforskap blant enkelte brukere, samtidig som andre tjenester hadde gitt uttrykk for at pandemien hadde gitt barn og unge mer ro og mindre press og sånn sett vært positiv.

Fire bydeler (bydelene Bjerke, Grorud, Nordre Aker og Sagene) oppga at de ikke hadde oversikt over om pandemien hadde medført økt utenforskap blant barn og unge. De meldte om frafall fra fritidsaktiviteter, økt pågang hos skolehelsetjenesten og forebyggende barn- og ungdomsenhet, men de hadde ikke informasjon som tilsa at dette betydde økt utenforskap.

5.2.2 Bydelenes tiltak for å møte utfordringer koronapandemien har ført til for barn og unge

Bydelene meldte at de hadde iverksatt tiltak for å møte utfordringer koronapandemien hadde ført til for barn og unge. Det var variasjon i omfang og detaljeringsgrad i svarene om dette til Kommunerevisjonen. Vi gir her en kortfattet oppsummering.

Mange bydeler la vekt på at de hadde jobbet for å opprettholde de ordinære tilbudene så godt det lot seg gjøre under nedstengningen. Dette omfattet blant annet å holde tilbud som fritidsklubber, helsetjenester for unge og andre lavterskeltilbud åpne.

Fritidsklubbene blir fremhevet som viktige møteplasser, og en del bydeler hadde søkt å justere tilbudet etter de til enhver tid gjeldende smitteverntiltakene. I perioder der fritidsklubbene måtte holde stengt, oppga fire bydeler at de satset på digitale

aktiviteter, møter og arrangementer. Det var Bydel Alna, Bydel Gamle Oslo, Bydel Nordstrand og Bydel St. Hanshaugen. Enkelte av disse bydelene fremhevet også at tilstedeværelse på sosiale medier hadde blitt viktigere under pandemien og fremhevet at nedstengingen motiverte de ansatte til å tenke nytt rundt hvordan man kunne omstille seg for å fortsette å levere de tjenestene barn og unge hadde behov for.

Noen av bydelene oppga at de hadde arbeidet for å utvide tjenestetilbudet tilknyttet barn og unges fysiske og psykiske helse. Fem bydeler (bydelene Alna, Gamle Oslo, Grünerløkka, Vestre Aker og Østensjø) oppga at de hadde utvidet skolehelsetjenestetilbudet ved eksempelvis å ansette flere psykologer og/eller helsesykepleiere, utvidet åpningstider for drop-in, gjennomført gåturer med noen elever (såkalt «walk and talk») eller hatt motivasjonssamtaler med klasser om hvordan opprettholde håp og struktur i hverdagen, når skole og hjemme ble ett. Også Helsestasjon for ungdom og Ung Arena ble av flere bydeler fremhevet som viktige tjenester. Noen av bydelene hadde utvidet tilbudet ved blant annet å styrke psykologtilbudet og utvide åpningstidene.

Andre tiltak som ble løftet fram av flere bydeler, var å skape jobbplasser til unge i skoleferier, Oslohjelpa - et veiledningstilbud for familier, samt å ha miljøarbeidere ute i felt. Sistnevnte ble fremhevet som spesielt viktig når fritidsklubbene var stengt.

Flere av bydelene oppga at de planla ytterligere konkrete tiltak for å møte utfordringer koronapandemien hadde ført til for barn og unge. Flere viste til økte bevilgninger fra byrådet som de ønsket å bruke på blant annet å styrke utekontaktens tjenester vedrørende barn og unges psykiske helse, starte opp et digitalt treffsted for ungdom, opprette et fysisk gaming-rom, styrke bemanningen innen psykisk helseteam, og opprette grupper for de mest sårbare barna og deres pårørende.

Noen av bydelene oppga at de i løpet av høsten 2021 ville kartlegge behovet for styrking av tjenester og nye tiltak for barn og unge. For eksempel ville en bydel gjennomføre en konferanse der ungdom kunne gi innspill om hva som var viktig i deres hverdag nå. Bydelen ville deretter bruke innspillene for å videreutvikle ungdomsarbeidet i ulike tjenester i bydelen.

5.3 Oppsummering

I dette kapitlet har vi sett at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester gjennom ulike kilder og bestillinger hadde søkt å skaffe seg oversikt om koronapandemien hadde medført økt utenforskap for barn og unge. Byråden viste videre også til arbeidet til Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap.

Bydelene oppga at tjenesteapparatet hadde hatt tett kontakt med barn og unge, og at dette ga dem kjennskap til hvilke utfordringer de hadde som følge av pandemien. Det var få bydeler som hadde gjennomført mer systematiske undersøkelser av om pandemien hadde ført til økt utenforskap for bydelenes barn og unge. Alle bydelene viste til tiltak for å møte utfordringer koronapandemien har ført til for barn og unge, men det var ulikhet i omfang og konkretisering av slike i svarene til Kommunerevisjonen. Noen av bydelene oppga at de i løpet av høsten 2021 ville kartlegge behovet for styrking av tjenester og nye tiltak for barn og unge.

6. Nærmere om bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge

Som redegjort for i kapittel 1.1 ba kontrollutvalget om å få en oppdatert versjon av vedlegget i rapport 9/2018 som viste alle bydelenes forebyggende tiltak for barn og unge mellom 10–23 år, slik som fritidsklubber og sosiale møtesteder, fysisk aktivitet, kulturaktiviteter, tilskuddsordninger, mm. Kommunerevisjonen sendte over vedlegget i rapport 9/18 til hver enkelt bydel, og ba dem om å korrigere.

I det følgende vil vi oppsummere de viktigste endringene fra oversikten i vedlegg 4 i rapport 9/2018 til den reviderte oversikten i vedlegg 1 i denne rapporten. Deretter vil vi se om det er noen vesentlig utvikling i bydelenes regnskap for det forebyggende arbeidet siden det som ble presentert for 2017 i rapport 9/2018.

6.1 Samlet om bydelenes oversikt over forebyggende tiltak

Ut fra sammenligning av tilbudet av fritidsklubber i bydelene i 2018 og høsten 2021, ser det ut til at de aller fleste bydelene har fått et noe bredere tilbud. Disse hadde enten etablert nye fritidsklubber og/eller de hadde nye og utvidede tilbud på eksisterende klubber (nye gutte-, jente- eller ungdomskvelder, gaming-senter mm). Flere av bydelene hadde også utvidet tilbudet i fritidsklubbene til å inkludere litt eldre ungdom (18 år +), de hadde åpent flere dager i uken, litt senere åpent på kvelden, meråpent i ferier, mm.

Bydel Vestre Aker som var den eneste bydelen i 2018-undersøkelsen som ikke hadde fritidsklubb, hadde nå etablert Ungdomshuset B7. Det var et fritidstilbud for barn og unge fra 4. trinn til 18 år, men skulle utvides med tilbud til ungdom 18–21 år. Det var åpent mandag til lørdag med varierende åpningstider de ulike dagene, fra kl. 14.00–22.30.

6.2 Regnskap for bydelenes forebyggende arbeid i 2020

I rapport 9/2018, tabell 2 (side 20) presenterte Kommunerevisjonen tall som kunne indikere bydelenes satsing på det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge i alderen 10–23 år. I tabellen sammenstilte vi KOSTRA-tall for 2017 for funksjonsområdene 231 *Aktivitetstilbud barn og unge* og 232 *Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste*, samt bydelenes egne anslag på eksterne midler til forebyggende tiltak til barn og unge (for eksempel fra Bufdir eller andre).

Vi har sett på tilsvarende KOSTRA-tall for 2019 og 2020. Som i 2017, var det stor variasjon i utgiftene bydelene hadde regnskapsført til forebyggende arbeid fordelt per barn og unge 10–23 år. Det var en økning i kommunens totale utgifter per barn og unge i alderen 10–23 på begge funksjonsområdene. Alle bydelene hadde en økning i utgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, mens enkelte bydeler hadde en nedgang i utgiftene til aktivitetstilbud for barn og unge 10–23 år.

7. Kommunerevisjonens konklusjon

I denne oppfølgingsundersøkelsen har Kommunerevisjonen undersøkt om byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester og bydelene hadde iverksatt varslede tiltak og fulgt opp føringer fra behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 9/2018 i bystyrets organer.

Kommunerevisjonens konklusjon er at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester hadde iverksatt varslede tiltak og at bydelene i all hovedsak hadde iverksatt varslede tiltak.

Konklusjonen er videre at byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester har fulgt opp føringene fra behandlingen av rapport 9/2018 i bystyrets organer. Undersøkelsen tyder også på at bydelene samlet sett i stor grad har fulgt opp disse føringene.

Alle bydelene hadde nå ulike støtteordninger til barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og hadde samarbeid med idrettslag mv. med varierende omfang og innhold. Undersøkelsen tyder på at alle bydelene nå hadde en eller flere utlånsordninger av sportsutstyr.

Ni av bydelene hadde benyttet nye metoder eller arenaer for barn og unges medvirkning og noen hadde i tillegg også styrket eksisterende ordninger. For de øvrige seks bydelene ble det ikke pekt på endringer i barn og unges muligheter for å medvirke, men det ble vist til videreutvikling av de kanalene som også var benyttet i 2018.

Når det gjelder å sende saker til ungdomsrådene, har Kommunerevisjonen merket seg at de aller fleste bydelene hadde sendt saker dit. Bydel Ullern oppga at den hadde slitt med engasjementet i ungdomsrådet og Bydel Vestre Aker hadde ikke sendt saker til uttalelse i ungdomsrådet i perioden 2019–2021.

Vedlegg 1 Bydelenes forebyggende barne- og ungdomstiltak

Informasjonen i dette vedlegget er delvis direkte hentet fra utfylte oversikter som bydelene ga i oppfølgingsundersøkelsen, delvis basert på at enkelte bydeler valgte å besvare på annen måte. Vi ba hver bydel om å ta utgangspunkt i oversikten i rapport 9/2018 og, så godt det lot seg gjøre, oppdatere oversikten til hva som var / vil være status når normalsituasjonen er tilbake. Det vil si at vi ba bydelene om å slette tiltak som bydelen ikke lenger har, tilføye nye tiltak og ellers korrigere oversikten med oppdatert informasjon.

1.1 Bydel Alna

Fritidsklubber

Bydelen oppga at de fire fritidsklubbene i bydelen hadde åpent fra mandag til fredag fra klokka 13.00 til 22.00. Fra klokka 13.00 til 16.00 var det etter-skoletid-åpent.

Åpningstidene under er for klubbkveldene.

- Ellingsrud fritidsklubb
 - ungdom tirsdag klokka 18.00–21.00 og fredag klokka 18.30–22.30
 - søndagskafé klokka 15.00–19.00, 4. trinn til 18 år
 - fotball lørdag og søndag
- Lindeberg fritidsklubb
 - junior mandag klokka 17.30–20.00
 - ungdom tirsdag og fredag klokka 18.30–22.30
- Trosterudklubben
 - junior tirsdag og fredag klokka 18.00–20.30
 - ungdom onsdag og fredag klokka 18.00–21.00
 - ungdomskafé 13–23 år, onsdag og fredag klokka 18.00–21.00
 - Almedie mediesenter 12–20 år, tirsdag klokka 14.00–16.00, onsdag og fredag fra klokka 18.00 til 20.30 (kurs/drop-in), foto- og filmtilbud
- Tveita fritidsklubb
 - junior tirsdag klokka 18.00–20.30 og fredag klokka 17.30–19.30
 - ungdom onsdag klokka 18.30–21.30 og fredag klokka 19.30–22.00
- Furuset bibliotek og aktivitetshus (FUBIAK) var for aldersgruppen 10–20 år.
 - juniorklubben fra 5.–7. trinn, mandag–fredag fra klokka 14 til 18 (16 fredag)
 - ungdomsklubben for aldersgruppen 8. trinn–vg3 mandag, onsdag og torsdag fra klokka 18.00 til 21.00
 - Gran Åpen Skole «Etter skoletid på FUBIAK», ukedager klokka 13.00/14.00–17.00, 5.–10. trinn, elever i bydelen (Bufdir)
- Bryn Teisen fritidsklubb
 - Opprettet i 2019
 - For barn og unge mellom 9–18 år.
 - Åpent onsdag 13–16 og fredag 13–16.
- Alna Ridesenter: 6–19 år, barn som faller utenfor idrett, tiltrekkes av dyr, særlig jenter tøft på skolen/hjemme (Bufdir)
- Bydelen oppga videre også følgende andre tiltak:
 - Ung i Forum og Åpen hall i Haugerudhallen, Alnaskolen var sosiale møtesteder som lignet fritidsklubber.

- Framtidens veiledere (tiltak mot ekstrem sosial kontroll og tvangsekteskap) og Alnaskolen (opplæringsarena for lederskap) var i tillegg til å være sosiale møteplasser tiltak som aktivt motarbeider utenforskap for å utvikle kompetanse hos deltagerne.

Fysisk aktivitet

- samarbeid med Furuset IF og Haugerud IF (frivillighetsmidler)
 - Alna juniorklubb: 1.-4. trinn, mandag, torsdag, fredag, lørdag, søndag ettermiddag / torsdag klokka 17.20–19.00
 - Ung Forum: 8–12 år og 13–18 år, junior klokka 17.30–19.30, ungdom klokka 19.30–23.00, herunder egen jentegruppe
- Forum Fair Play: 8–12 år og 13–18 år, lørdager
- Svømmekurs – samarbeid NAV og I.L. VARG, 20 ukers kurs til 84 barn/unge
- Sykkel-lek barn – Haugerud IF (frivillighetsmidler)
- Dansegruppe jenter Furuset Forum: 13–18 år tirsdag–søndag klokka 18.00–20.00
- Fotball i skoleferier: Furuset IL
- Ung i Forum – Furuset IL, 10–23 år. Rimelig aktivitetstilbud (100 kr) onsdag–fredag klokka 18.00–20.00
- Idrett og utfordringer: 12 år +, Furuset IL, SaLTo, skoleidrettslag (støtte Oslo Idrettskrets)
- Åpen Hall, 13–18 år Haugerud IF IL, lørdag klokka 18.00–23.00, noen ettermiddager ferier
- Aktiviteter jenter 12–16 år, Haugerud IF (frivillighet)
- Cricket treningsleir, Alna Cricket Club (frivillighetsmidler)
- All-idrett jenter Lindeberg, Teisen, Haugerud, Furuset: 11–16 år en dag i uken (frivillighetsmidler)
- Fotball i Forum, FUBIAK, 12–18 år, søndager.

Musikk- og kulturaktivitet

- Hobby og aktivitetsverksted- Fabel Lab `n Kreativt Verksted.
 - Kulturtilbud for barn og unge 8-12 år
 - En ettermiddag per uke.
 - Tiltaket støttes av frivillighetsmidler fra bydelen

1.2 Bydel Bjerke

Fritidsklubber

- Veitvetklubben åpen for
 - junior 5.trinn–7.trinn, 2 dager uken kl.16:00-19:00 + en gruppekveld
 - ungdom 8. trinn– 10.trinn, 3 dager i uken kl.14:30-16:00 inkludert fredag(kl.17-21) og lørdag(kl.18-22), og en gruppekveld
- Bjerkeklubben åpent for
 - juniorklubb 10–12 år, mandag og onsdag klokka 14.00–18.00
 - ungdomsklubb 13–18 år, mandag og onsdag fra klokka 14.00 til 18.00/20:00
- Linderud Jentejunior: 4.trinn-7.trinn, torsdag klokka 15.00–17.00
- Linderud Guttejunior: 4.trinn-7.trinn, tirsdag klokka 15.00–17.00
- Linderud Uteklubb: 5.trinn-7.trinn, onsdag kl.14:30-17:00
- 16+: Tilbud for 16-19 år en gang i uka
- Sletteløkka grendehus: 1gang i uka kl.16-19

- Alle skal med 10–18 år: varierte aktiviteter, fokus på trening, mestring og folkehelse: på fritidsklubbene – ukedager + ferietilbud (eksternt finansiert)

Fysisk aktivitet

- Bjerko gutter: 14–19 år: gratis treningstilbud en gang i uken
- Bjerko Jenter: 14–19 år: gratis treningstilbud en gang i uken
- Bjerko Ung: 11–13 år: gratis treningstilbud en gang i uken

Nysirkus Bjerke

Tilbud for gruppen 4-20 år

Det er 45 kulturkurs i uken innen animasjon, film, teater, ulike dansestiler, backstage studio, luftakrobatikk, spesialakrobatikk, sirkuslek, sjonglering og innspilling Bjerkelydstudio, perusjonskurs

Mandag kl. 16-20.30

Tirsdag kl. 15-20.30

onsdag kl. 16-20.30

Torsdag kl. 15-20.30

Fredag kl. 15-18

Nysirkus Bjerke har også tilbud til barn og ungdom i alle skolens ferier. Tilbudet er gratis

Fra høsten 2021 etablerer bydelen et samarbeid med Oslo kulturskole som skal ha en rekke gratis kurs for barn og ungdom i våre lokaler. Tilbudet dekkes hovedsakelig av midler fra Bufdir.

Frivillighetssentral – Kulturhuset Veitvet

Stikk-innom frivillighetssentralen på Veitvet har kulturelle kurs for barn 4-13 år. Dette finansieres gjennom BUFDIR.

Det er også 25 frivillige organisasjoner på Kulturhuset som har daglig aktivitet til barn og ungdom, også i helgene.

1.3 Bydel Frogner

Fritidsklubber

- Hamna Paviljongen
 - Junior onsdager og torsdager kl 18.00-20.30 (5.-7. klasse)
 - Ungdomsklubb fredager kl 18.00 - 22.00 (10 -18 år)
 - Hamna kultur onsdager (gruppeaktivitet for ungdom) kl 18.30-21.30 (alderen 10–18 år)
- Bygdøy juniorklubb
 - Junior kl 13.30 – 16.30 (5.-7. klasse)
- Ruseløkka fritidsklubb
 - Junior mandag, tirsdag, onsdag og fredag kl 14.30 – 16.30 (5.-7. klasse)
 - Ungdomsklubb mandag-onsdag kl 17.30-21.30 (8. klasse – VGS)
 - Ungdom: Åpen dør for ungdom. Oppsøkende team ansvarlig (13–20 år)
- Fellesverket Majorstuen; Bydelen hadde et byomfattende kafétilbud/ungdomstilbud for ungdom 13–19 år som driftes av Røde Kors i samarbeid med bydelen:
 - Åpen møteplass: 13-19 år (mandag til torsdag 16:00-20:00, fredager 15:00-18:00)

- Leksehjelp (opp til 24 år) (mandag til torsdag 15:00-19:00)
- Arbeidstrening i kafé, faste vakter (mandag til torsdag 15:00-19:00)
- Ungdomshuset i Stensparken. Samarbeid mellom Bydel St.Hanshaugen og Bydel Frogner. Alder: 12 – 19 år. Oppstart høst 2021 (Ungdomshuset i Stensparken på Facebook og Ungdomshuset i Stensparken på Instagram)

Kulturelle aktiviteter

- UKM lokalt, 12–18 år, mars hvert år og andre eksterne tilbud når det er aktuelt
- Sisterhood
 - Ung Aktivitet Friskis&Svettis (Majorstua) 13–19 år hver torsdag.
 - Sisterhood gruppe for 1. vgs jenter hver mandag.
 - Sisterhood åpen kveld hver onsdag eller torsdag (sted/dag er uavklart). Aldersgruppen 12–22 år.

1.4 Bydel Gamle Oslo

Fritidsklubber

- Jordal fritidsklubb: 13-17 år, mandag-torsdag 14-19, Fre: 14 :00– 20:30, Lør: 15:00 – 21:00
- Juniorklubb Grønland 10–13 år, onsdag-fredag 17–20
- Aktivitetshuset K1 på Tøyen
 - K1-klubben: 10–14 år, mandag-fredag 14-19, lørdag/søndag 15-21
 - K1 Film og teater: 15–19 år
 - Central Park ungdomskafé: 16–19 år, onsdag-lørdag 17-22

Byomfattende tilbud

- Riverside Ungdomshus, Gamle Oslo: 15–23 år, alle dager 14.00–20.45
- Friluftssenteret FRIGO: 8–18 år, inkludering ved aktivitet

Sosiale møtesteder

- Kampen Økologiske Barnebondegård, 5.-7. trinn, tirsdag og torsdag klokka 17.00–19.00, ulike gårdsaktiviteter
- FRIGO på Rudolf Nilsens plass: 6–25 år: alternative aktiviteter, alle dager 12-18
- UngArena: Samtaletilbud på Grønland 12-25 år. Drop-in tilbud

Fysisk aktivitet

- Ulike fritidstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne: idrettsgruppe, svømmegruppe, friluft- og aktivitetsgruppe, dyrestell- og gårdsarbeidgruppe, terapiridning, dansegruppe, musikk, taekwondo og fotball (byomfattende)
- Fysisk aktivitet: 6–12 år – for barn med nedsatt motorikk / overvekt
- K1-klubben Idrett og utfordring, 9–13 år og 14–18 år
- FRIGO ruller på Jordal
- FRIGO: Ø på snø og sjø: 10–20 år, ulike sportsaktiviteter

Annet

- Oppfølgingsteam 10–15, oppfølging av barn og deres familier gjennom telefon samtaler og digitale plattformer. Åpningstid 09.00- 21.00
- Helsestasjon for ungdom, Tirsdag og torsdager kl. 14-18.
- Utekontakter
- Ung i BGO: App for informasjon og tilbud til barn og unge, chat mm.

1.5 Bydel Grorud

Fritidsklubber

- Ammerudklubben hadde åpent for
 - juniorklubb 9–13 år, onsdag klokka 17.30–21.00
 - ungdomsklubb 14–18 år, fredag og lørdag klokka 18.00–22.30
 - Klassekveld tirsdager kl. 17.30 – 21.00
- Kalbakken fritidssenter
 - juniorklubb 4.–7. trinn, tirsdag klokka 17.30–21.00
 - ungdomsklubb 8. trinn–18 år, torsdag klokka 18.00–22.30
 - Klassekveld onsdager kl. 17.30 – 21.00
- Raven Ungdomsklubb (Romsås)
 - juniorklubb 4.–7. trinn, onsdag klokka 17.30–21.00
 - ungdom 8. trinn–18 år, tirsdag og fredag klokka 18.00–22.00/22.30
 - søndagskafé for ungdom mellom 18 og 25 år og åpent fra klokka 18.00 til 22.00
 - Klassekveld torsdager kl. 17.30 – 21.00
- Stedda Rødtvet, 4.–9. trinn, onsdag klokka 18.00–21.00 (foreldredrevet)
- Groruddalen Røde Kors Ressurssenter, 13 til 25 år, tirsdag–torsdag fra klokka 15.00 til 22.00
- Fyrhuset musikkverksted på Nordtvet var for aldersgruppen 10–20 år, åpent mandag–fredag fra klokka 15.00 til 21.00. Koster 550 kroner per semester.
- ulike musikk- og kulturaktiviteter (10–20 år) (

Fysisk aktiviteter

- Idrett og utfordring: 15–19 år, øke livskvalitet og mestring, sosial trening.
- gruppevirksomhet: 10–18 år: Fritidsklubbene har grupper innen ulike aktiviteter som bordtenning, sjakk, trening.
- Lek deg sprek 9–13 år: fysisk aktivitet utendørs. DNT – Ammerudklubben
- Trygg i naturen – barnefamilier.
- Sykkelverkstedet på Ammerud: for alle, ungdommer ble lært enkle sykkelreparasjoner.

1.6 Bydel Grünerløkka

Fritidsklubber

- Dragen fritidsklubb i Slurpen Aktivitetshus på Sofienberg: 8–14 år, mandag–onsdag klokka 13.00–18.30 og torsdag og fredag klokka 13.00–18.00, spesielle arrangementer i helgene. Ungdomstilbud torsdag og fredager fra 18:00 – 21:00
- Sinsen kulturhus
 - juniorklubb 4.–7. trinn, 4 ukedager (ikke fredag) klokka 14.00–17.00/20.00 (én dag)
 - ungdomsklubb 8. trinn–3. videregående, 4 dager i uken, inkludert fredag fra klokka 18.00 til 20.00/21.00/22.00/23.00

Annet:

- Ferietilbud i alle skolens ferier (også røde dager)
- BUA – Løren. Utlån av fritidsutstyr
- BUA – Løkka. Utlån av fritidsutstyr (Åpner 01.10.21)
- Løkky Trøkk – Mobil fritidsklubb som konsentrer seg om områdene Hasle/Løren, men er tilstede der ungdommen er med mat, drikke, info og aktiviteter
- Ungdomsjobber – Minst 250 ungdom i jobb gjennom året. Mesteparten i sommerferien

- Gamingsenter – På Sinsen Kulturhus og Dragen fritidsklubb. Drevet av ungdom fra ungdomsjobb (to kvelder i uken på hvert sted)
- SOME – kontaktflate mot barn/unge. Informasjon, chat mv. Skal driftes av ungdom fra høsten 2021
- UngLøkka APP – lanseres høsten 2021. Samlet tilbud til barn/ungdomsbefolkning

Byomfattende tilbud

- X-Ray Ungdomskulturhus på Grünerløkka, 13–25 år, åpent hver dag fra klokka 11.00 til 23.00, åtte helgeturer i året for junior og ungdom, ungdomskafé, dans, musikk, band, multimedia og teater, jentedager, nedsatt funksjonsevne, leksehjelp

Fysisk aktivitet

- ulike fysiske aktiviteter på Dragen, X-Ray, Sinsen kulturhus og Familiehuset
- barn og unge med funksjonsnedsettelse: fotball og aktiviteter i Vålerenga United og Norges idrettsforbund – aktivitetskontrakter bidrar med tilbud.
- Sofienbergparken med treningsanlegg, Grünerparken samt grøntområdene langs Akerselva og Ola Narr / Tøyenparken med gode muligheter til turgåing og mosjon

1.7 Bydel Nordre Aker

- Glasshuset ved Nordberg skole: frokostklubb på fredager, åpent i midttimen og etter skoletid mandag og torsdag samt ettermiddagsåpent tirsdag fram til klokka 18.00 (ikke åpent fredag eller helg):
 - juniorklubb 5.–7. trinn
 - ungdomsklubb 8. trinn til 10. trinn
 - tverrfaglig tilbud, miljøterapeut, helsesykepleier, psykolog, ruskonsulent
 - idretts- og utfordringsgruppe
 - leksehjelp
 - FYS-dag (samarbeid med skolen – elever som sliter med motivasjon mv.)
 - ulike grupper for barn/unge med spesielle behov som hadde støttekontakt
- Trikkehallen kultur- og ungdomshus på Kjelsås (spesielt for ungdomsskolene Morellbakken og Engebråten) (musikk, dans og teater), mandag–torsdag fra klokka 14.00 til 21.00 og fredag klokka 14.00–18.00. I tillegg var det åpent i forbindelse med helgeaktiviteter og arrangementer. Kaféen ble lånt ut til elever på 7. trinn og på ungdomsskolen. Kafedrift av ungdommene selv. Kulturskole og Studio 21(musikkproduksjon).
- Kroken på Engebråten ungdomsskole: tilbud før, under og etter skoletid etter modell av Glasshuset. Kroken og Glasshuset er åpne møteplasser der ungdom spontant kan komme for å møte andre ungdom eller voksne å snakke med. Det er lagt til rette for nettverksbygging og skal være en plass å få venner og føle tilhørighet. Vi skal ved å fokusere på trivsel, oppfølging og mestring, arbeide for at ungdom får en så trygg og god oppvekst og skolehverdag som mulig.
 - Aktiviteter, mat
 - tverrfaglig tilbud, miljøterapeut, helsesykepleier, psykolog, ruskonsulent
- Rachel Grepp – Maridalsveien 292: åpen møteplass/lavterskeltilbud. På adressen finnes også Frisklivsentral, BUA og noen ungdomsjobber. Lavterskel/møteplass er under etablering – åpner høsten 2021.
- Tilrettelagt fritid: fritidsaktiviteter i gruppe. Aktiviteten tilpasses enkeltpersoners og grupperes behov og interesser.
- LOS funksjon ungdomsskole

Fysisk aktivitet

- fysisk aktivitet, 12–17 år, ettermiddag, kveld
- svømmetrening – fra 13 år + som ikke kan svømme (8-ukerskurs)
- Oslo funkispark, Tryvann, aktiviteter for personer med nedsatt funksjonsevne

1.8 Bydel NordstrandFritidsklubber

- Lambertseter
 - juniorklubb 4.–7. trinn, mandag og onsdag fra klokka 14.00 til 17.00
 - ungdomsklubb 8. trinn til 17 år, onsdag og fredag klokka 18.00–21.00/22.00 samt annenhver lørdag
- Kjeller 'n fritidsklubb åpner høsten 2021 for ungdom fom. 8.trinn tom 17 år.
- Cafe Syd – Cafe på Lambertseter fritidsklubb torsdager fra klokken 17-21, for ungdommer mellom 17 og 23 år. På tirsdager er det i samarbeid med Stamhuset kurs i matlaging for samme brukergruppe.
- Har digitale løsninger på klubbtilbudene; både digitale spilltreff og digital klubb.

Musikk- og kulturtiltak

- 10–18/23 år: Lambertseter fritidsklubb hadde/har musikk- og danseaktiviteter.

Fysisk aktivitet

- 10–18/23 år: ulike tilbud etter behov – idrett og utfordring, svømmeopplæring
- Idrett og utfordring: klatregruppe én gang i uken 8.–10. trinn (utekontakt)

Andre tiltak

- Taco: 6–16 år, lavterskeltilbud for barn av psykisk syke / rusmisbrukere, en gang i uken, helsestasjon + BUP
- andre møteplasser: 13–16 år, torsdag, lavterskel til dem som ikke benytter andre åpne tilbud, utekontakt og klubben
- Sisterhood-gruppe for jenter 6.–7. trinn, utekontakten
- grupper etter behov i samarbeid med utekontakt og ungdomsskoler (jente-/guttegrupper, konflikthåndtering, «kakao og prat» m.m.)
- Blokk 34 (Fritidsklubb for ungdommer som bor på Solfjellshøgda)
- Nærmiljøarbeid og tilbud om aktiviteter for barn og unge på Solfjellshøgda (Dette arbeidet har vært pågående gjennom hele pandemien i tett dialog med bydelsoverlege for å ivareta nødvendig smittevern)
- Leksehjelp i samarbeid med skole og frivillighet: Solfjellshøgda og Lambertseter (har vært koronastengt)
- Ferieaktiviteter for levekårsutsatte familier (kinoforestillinger, Tusenfrydturer, tur til trampolineparken Rush)

1.9 Bydel SageneFritidsklubber

UngMetro:

- Juniorklubb for 6-7 klasse, tirsdag og torsdag, klokken 18.00 – 21.00
- Ungdomsklubb, mandag og onsdag, klokken 18.00 – 21.30
- Fredagsklubb for utviklingshemmede (ungdom og voksne), klokken 18 – 20.00
- Avlastningsturer for utviklingshemmede (ungdom og voksne) én helg i måneden

- Ferietur 1 uke for utviklingshemmede (ungdom og voksne) én gang i året

Torshovdalen aktivitetshus:

- Juniorklubb for 6-7 klasse, tirsdag og torsdag, klokken 18.00 – 21.00
- Ungdomsklubb, torsdag og fredag, klokken 18.00 – 21.30
- Trail/motorsport for grupper, onsdag, varierende tidspunkt (tilbudet gis inntil videre)
- Aktivitetsklubb for junior og ungdom (utendørsaktiviteter som varierer gjennom året), onsdag, klokken 16.00 – 20.00
- Garasjen –reparasjon/gjenbruk/ombruk for junior og ungdom, tirsdag og torsdag, klokken 17.00 – 20.00

UngMedia

- Bandøving med instruktør mandag (for funksjonshemmede)
- Værested og musikkspilling/øving med og uten instruktør for ungdom 13 – 20 år, 2 til 3 ganger i uken, klokken 16.00 – ca. 21.00

I tillegg gjennomførte fritidsklubbene følgende aktiviteter som var finansiert med tilleggsbevilgninger eller eksterne midler (finansieringskilde angitt i parentes):

Prosjektaktiviteter:

- Jentegruppe, selvforsvarskurs (Idrett og utfordring)
- Miljøambassadørene (Grønne midler fra bydel)
- Flerkulturelt familietreff (med beboere som har søkt Frivilligmidler fra bydel)
- Etter skoletid for 5 klasse, tirsdag og torsdag, klokken 14.00 – 17.30 (Bufdir, bydel)
- Sommerklubb i juli, fritidstilbud mandag til fredag, klokken 11.00 – 15.00 (Bufdir)
- Tur og fritid, ferietilbud i form av utflukter/helgeturer/ukesturer for enkeltbarn og familier om
- sommeren og i skoleferiene (Bufdir)
- Sommerjobb og jobb gjennom året for ungdom (Bufdir, bydel, kommunal særtildeling)

Prosjektaktivitetene som er listet opp over er slike som bydelen erfaringsmessig har funnet finansiering til fra år til år. Omfanget av tilbudene (antall deltagere og innholdet i aktivitetene) tilpasses etter hva bydelen i det enkelte år har fått tildelt av midler.

I tillegg hadde bydelen igangsatt et prosjekt sammen med skolene og Utdanningsetaten med tanke på å erverve kunnskap og samarbeide tettere med henblikk på å forebygge skolefravall.

1.10 Bydel St. Hanshaugen

- Fritidskort eller andre tilskuddsordninger direkte rettet mot barn og unge. Bydelen har en tilskuddsordning til fritidsaktivitet. Tilskuddsordningen er tillitsbasert.
- Utlån av utstyr, Skattkammeret v/Kirkens Bymisjon. «Ung i Bydel St. Hanshaugen - Skarprosjektet» UBSH, låner ut turutstyr til sine deltakere hvis de skal på privatturer med familie eller venner.
- Samarbeid med skolene: Bydelen har fritidstilbud etter skoletid i lokaler på Fagerborg ungdomsskole og Møllergata skole. All-aktivitetsdag.
- Aktivitetskort: Bydelen gjennom NAV, får tilsendt aktivitetskort. Dette er en type klippekortsystem for deltakelse på diverse aktivitetstilbud i hele Oslo. Barnevern-tjenesten får hvert år en viss andel av disse aktivitetskortene som fordeles til aktuelle familier med sårbare barn/unge.

- Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter: I enkelte barnevernssaker kan noe av hjelpetiltaket fra barneverntjenesten være økonomisk støtte til deltakelse på fritidsaktiviteter.
- Gratis ferieaktiviteter: Bydelen arrangerer gratis ferieaktiviteter i skolens ferier for 5. - 10. klasse. Aktivitetene gjennomføres i samarbeid med ulike aktører. Kultursommerjobb: Sommerjobb for ungdom. En av gruppene «Aktiv park» arrangerer ulike aktiviteter for andre barn og unge i bydelen ila. noen uker i sommerferien.
- Sommerleir: UBSH arrangerer sommerleirer over 4 dager for barnefamilier i den som bor i kommunale leiligheter i Nedre Ullevål 11. Ungdommer i UBSH er ansatt som ledere på leirene.
- «Lek deg sprek»: I samarbeid med Den Norske Turistforening avdeling Oslo og Omegn – DNT, arrangerer bydelen v/UBSH «Lek deg sprek» hver mandag for alle barn som bor i den kommunale bygården i Nedre Ullevål 11. Utsatt ungdom i UBSH er ansatt av DNT som instruktører.
- Svømmekurs: for alle barn og foreldre i Nedre Ullevål 11. Arrangeres av UBSH i samarbeid med Oslo Idrettslag.
- «Familievenner»: Ungdom i UBSH har fått småjobber som «Familievenner» til familier der barna trenger oppfølging til å komme til, og følge opp organiserte fritidsaktiviteter som fotball. Dette er ungdom som har vokst opp i samme bomiljø og som kjenner barna gjennom aktivitetene beskrevet ovenfor.
- Aktivitetsgrupper: Målet er å utvikle et stabilt, lavterskel-aktivitetstilbud for ungdom i tilknytning til bydelen. Et slikt tilbud vil kunne rekruttere ungdommene videre inn i organisert aktivitet eller være et alternativ til organisert- og medlemsbasert aktivitet.
- Haugenfestivalen: Årlig musikkfestival som arrangeres for og med ungdom
- UKM (Ung kultur møtes): 13–20 år
- Åpen gymsal 13–16 år, 2 dager i uken klokka 14.00–16.00, låner gymsal av Fagerborg skole.

Fritidsklubber

- Møllergata fritidsklubb: Låner lokaler på Møllergata skole. «Mølla» tilbyr etter skoletid tilbud for elever i 5. og 6. klasse på Møllergata skole hver dag fra kl. 13.30-16.30.
- Hammersborg fritidsklubb: Norges nest eldste fritidsklubb. Lokalisert i Akersveien 27. Målgruppa er 5. – 7. klasse fra Ila skole, St. Sunniva og Bolteløkka. Fritidsklubben tilbyr etter skoletid tilbud mandag – fredag fra kl. 13.45-16.30 og juniorklubb hver torsdag fra kl. 17.00-20.00. På juniorklubb kan elever fra Møllergata skole også komme.
- Marienlyst fritidsklubb: Lokalisert i klubbhuset i Marienlystparken. Fritidsklubben tilbyr etter skoletid tilbud hver dag fra 14.00-16.30 og juniorklubb hver tirsdag for 5. klasse og onsdag for 6. klasse fra 17.00-20.00. Tilbudet er for elever ved Marienlyst skole.
- Haugenkafeen: Bydelens ungdomstilbud for ungdom med 13 og 16 år som har tilhørighet til Bydel St. Hanshaugen. Haugenkafeen har lokaler på Fagerborg ungdomsskole. Tilbudet har åpent tirsdag – fredag fra kl. 13.30-16.30.
- Ungdomshuset i Stensparken, åpner høsten 2021. Vil være et sosialt samlingssted for ungdom mellom 13 og 18 år. Huset vil bestå av 3 etasjer fylt med aktivitet; bandøvingsrom, innspillingsstudio, verksted, gamingrom, biljard og treningsrom.

Ungdomshuset er et samarbeidsprosjekt mellom Bydel St. Hanshaugen og Bydel Frogner.

1.11 Bydel Stovner

Fritidsklubber

Bydel Stovner har pr. i dag fritidstilbud på Haugenstua, Vestli og i Stovner sentrumsområde (delbydel Fossum)

- Blokk 58, Stovner senter 24b:
 - Juniortilbud for 4. – 7. klasse, gratis, åpent to kvelder i uken (kl.17 – 20.30), 38 uker i året
 - Ungdomstilbud for 8.klasse – 18 år (ut vgs.), gratis, åpent 362 kvelder i året (kl.17.30 – 21.30, søn. 14.30 – 19.30)
- Verdenshuset Haugenstua, Ole Brumms vei 1
 - Juniortilbud for 4. – 7.klasse, gratis, åpent to kvelder i uken (kl.17 – 20.30) 38 uker i året
 - Ungdomstilbud for 8.klasse – 18 år, gratis, åpent 2 kvelder i uken (kl.17.30 – 21.30) 38 uker i året
 - Lokalet lånes ut til organisasjoner som driver aktivitet for barn og unge.
- Vestliklubben, Vestlisvingen 188
 - Juniortilbud for 4. – 7.klasse, gratis, åpent 2 kvelder i uken (kl.17 – 20.30) 38 uker i året
 - Lokalet lånes ut til leksehjelp lørdag/søndag

Byomfattende tilbud

- Stovner rockefabrikk, Tokeruddalen 105
 - Musikktilbud, kursvirksomhet for ungdom 8. klasse til 20(23) år, gratis, åpent 4 kvelder i uken (kl.17 – 22) 38 uker i året. Egenøving for ungdom over 18 år fredag – søndag.
- Osloungdommens motorsenter, Haavard Martinsens vei 1
 - «Gjør det selv» - verksted for ungdom 16 – 25 år, medlemsavgift, åpent 4 kvelder i uken (kl.17 – 22) 38 uker i året
- Haugenstua skateanlegg, Haavard Martinsens vei 1
 - Skatehall og skatepark, hovedmålgruppe 9 – 18 år (men er tilgjengelig for alle aldersgrupper), gratis, bemannet 6 kvelder i uken (mandag – torsdag kl.17 – 22, lør./søn. kl. 14 – 19)
- Sykkelveksted, Haavard Martinsens vei 1: Under utvikling – sesongbasert aktivitet
- Blokk 58 – Jobbsenter for ungdom; videreutvikles til et tverrfaglig og helhetlig lavterskeltilbud for ungdom 13 – 23 år.

Det søkes årlig tilskuddsmidler til tiltak i ferier og tiltak knyttet til fritidstilbudene (Bufdir – «Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge 2021»):

- «Aktiv ferie og fritid»: ferietilbud i skolens høst-, vinter- og sommerferie for aldersgruppen 9 – 18 år, gratis eller en symbolsk egenandel
- «Ung i jobb» – lønnsmidler til 3 ukers sommerjobb for ungdom i alderen 18 – 23 år

Fritid junior

- «Kul lørdag» - tilbud til aldersgruppen 9 – 12 år annenhver lørdag i høst- og vårsemester, gratis
- Stovner rockefabrikk:

- «Leven» – musikktilbud en dag i uken for elever i 7. klasse i skoletiden
- «Lyden av stovner» - gratis ferietilbud i alle skolens ferier for aldersgruppen 11 – 17 år
- Lavterskel musikktilbud:
 - 5. – 7.klasse, onsdag fra kl.14 – 16.30, gratis
 - 8. klasse +, torsdag fra kl. 14 – 21, gratis

Bydelen mottar også tilskudd fra byrådsavdelingen (AIS) til «Gratis helgeaktivitet» for ungdom.

Andre tiltak

- Helsestasjon for ungdom: mandag kl. 15 – 19, onsdag kl. 14.30 – 16.30
- Barnevernets uteteam:
 - Felter to kvelder i uken og hver 3. helg
 - Gruppeaktivitet på skoler ved behov

1.12 Bydel Søndre Nordstrand

Fritidsklubber

- Lerdal fritidsklubb i Prinsdalen – «Låven»
 - juniorklubb 5.-7. trinn, tirsdag klokka 13.30–16.30 og torsdag klokka 17.30–20.00
 - ungdomsklubb 8. trinn–18 år, onsdag klokka 18.00–22.00 og fredag klokka 19.30–23.30
- Mortensrud aktivitetshus
 - juniorklubb 5.-7. trinn, tirsdag klokka 13.00–16.00 og torsdag klokka 17.00–20.30 og torsdag klokka 13.00–16.00 og 17.00–20.30
 - ungdomsklubb 8. trinn–18 år, mandag klokka 13.00–21.00, tirsdag–torsdag klokka 13.00–16.00 og fredag klokka 19.00–23.00
 - jenteklubb, annenhver tirsdag klokka 17.00–21.00
- Bjørndal fritidsklubb: torsdag klokka 17.00–20.30 (junior) og fredag klokka 19.00–23.00 (ungdom)
- Mortensrud Røde Kors Ressurscenter
 - 13–25 år, tirsdag–torsdag fra klokka 15.00 til 21.00
 - jentekveld, mandag, klokka 15.00–21.00
- Søndre Aas gård og miljøcenter på Holmlia syd var for alle over 9 år, åpent fra mandag til fredag klokka 8.00–20.00 og i helgen fra klokka 08.00 til 16.00.
- BUSH – Barne- og ungdomssenteret på Åsbråten på Holmlia syd, 6–19 år, mandag–fredag klokka 13.00–16.00
 - juniorklubb, torsdag klokka 17.00–20.00
 - ungdomsklubb, fredag klokka 19.00–23.00 (drevet av borettslaget med økonomisk støtte fra bydelen)
- Sørsiden Forum 13–20 år, Bjørnholt videregående skole, torsdag klokka 16.00–21.00 (starter i november 2017)
- Ung Bjørndal- en dag i uken og variere i perioder ut ifra aktivitetsmengden.

Byomfattende tilbud

- Motorsenter Hvervenbukta 10–25 år, 4 dager i uken, inkludert fredag, to dager klokka 09.00–15.00 og to dager klokka 09.00–21.00 (verksted og kafé åpne klokka 17.00–21.00)

Musikk- og kulturtiltak

Det var ifølge bydelen slikt tilbud i regi av bydelens frivillige organisasjoner.

Fysisk aktivitet

- Gå-grupper for voksne over 18 år hver dag, både formiddag og kveld i regi av Frisklivssentralen.
- Styrketreningsgruppe onsdag og én torsdag, samt én utholdenhetsgruppe mandag som til sammen utgjør 3 timer i uka. Alt i regi av Frisklivssentralen.
- Lia treningssenter om trening for ungdom fra 14 år med trener to ganger i uken. Inntil 10 barn i hver gruppe. Samarbeid mellom fysio, skolehelsesykepleier og Lia treningssenter.

1.13 Bydel Ullern

Fritidsklubber

- Stoppestedet Ungdomshus på Lilleaker
 - Juniorklubb 10–12 år, mandag fra klokka 18.00 til 21.00
 - Ungdomsklubb 13–22 år, tirsdag og onsdag klokka 14.00–21.00 og et utvalg helgearrangementer (ca. 10 stk i løpet av høsten 2021)
 - Krølles kro – klubb for ungdom med nedsatt funksjonsevne fra 15 år, torsdag fra klokka 18.30 til 20.30

Musikk- og kulturtiltak

- Musikkstudiokurs og -innspilling på Stoppestedet: 13–22 år, tirsdager og onsdager klokka 15.00–21.00
- Tilbud om bandromsøving på Stoppestedet: 13–22 år, onsdager og torsdager etter avtale.
- Tilbud om redesign på Stoppestedet i samarbeid med BUA, torsdager.
- Tilbud om spillaktiviteter/gaming/E-sport på Stoppestedet, tirsdager og onsdager kl. 15.00–21.00
- Oslo kulturskole, Musikkundervisning på Stoppestedet: 9–22 år, tirsdager klokka 15.00–21.00
- Tilbud om å låne/leie lokaler på Stoppestedet: 10–20 år, til klassearrangementer, idrettsforeninger, ungdomskonferanser m.m.

Fysisk aktivitet

- Alle fritidsklubbene på Stoppestedet kulturhus har tilbud om noe fysisk aktivitet i programmet sitt - i en egen sal eller utendørs i nærområdet (ballspill, dans, konkurranser m.m.): 10–22 år, åpningstiden til klubbene.

I tillegg vil det bli gitt noe tilbud om aktivisering via digitale plattformer, som blant annet deltakelse i gaming og rebusløp.

Andre tilbud

- Egenomsorg: elever i 6. klasse: formål å bevisstgjøre elevene på ansvar for å ta vare på egen kropp, i samarbeid med lærere og skoleledelse
- jente- og guttegrupper: elever 5.–7. trinn, formål å skape gode klassemiljøer, i samarbeid med lærere og sosiallærere

- Løft-gruppe: elever på 5. til 7. trinn, formål å skape gode klassemiljøer, i samarbeid med foresatte og lærer
- plass på AKS/EST (etter skoletid): 5.-7. trinn, formål å lære språk og «kultur», i samarbeid med AKS og NAV
- BUA - utlånsbod av sport- og fritidsutstyr, to dager i uken kl. 17.00 til 20.00
- Sommerjobber for ungdom som bor eller går på skole i bydelen. Det vil bli gitt tilbud om jobber til noen ungdom utover høsten.

1.14 Bydel Vestre Aker

Fritidsklubber

- Etablert fritidsklubb, B7

Musikk og kultur

- Årlig gjennomføring UKM (ung kultur møtes)
- Etablert musikkstudio på B7
- Dansegrupper på B7

Fysisk aktivitet

- Utendørs treningspark
- Fysisk aktivitets tilbud i regi av B7

Annet

- Sommerjobb/deltidsjobb hele året for ungdom,
- FUT- forebyggende ungdomsteam, felting skoler, nærmiljø dag/kveld/helg, samtaler, råd og veiledning.
- Ruskonsulent.
- Ung Arena, lavterskel psykisk helsehjelp, felles med de vestlige bydelene

1.15 Bydel Østensjø

Fritidsklubber

- Abildsøklubben var for aldersgruppen 10–13 år, tirsdag klokka 18.00–22.00.
- Bøler fritidsklubb
 - juniorklubb 2. trinn–8. trinn, tirsdag og torsdag fra klokka 17.30 til 20.30
 - ungdomsklubb 8. trinn–18 år, onsdag klokka 18.00–21.00 og fredag klokka 19.00–23.00
- Manglerud ungdomshus
 - juniorklubb 5.–7. trinn, onsdag fra klokka 18.00 til 20.00
 - ungdomsklubb 8. trinn–18 år, mandag klokka 16.00–21.00 og torsdag og fredag klokka 18–21.30/22.30
- Skullerud aktivitetshus
 - fritidsklubb 13–18 år, tirsdag og torsdag klokka 17.00–21.00
 - musikkverksted 13 – 19 år – åpent alle dager etter avtale.
- Skøyer 'n fritidsklubb på Oppsal
 - juniorklubb 5.–7 trinn, onsdag klokka 17.30–20.30
 - ungdomsklubb 8. trinn–18 år, tirsdag, torsdag og fredag fra klokka 18.00 til 22.00
- ungdomskafé på Bøler: 13–18 år, åpent én dag i uken klokka 17.30–20.30

Musikk- og kulturtiltak

- Musikkverksted Manglerud: 13–18 år, åpent på kveldstid to dager i uken

- Musikkbingen (Skullerud aktivitetshus): 13–18 år, øvingslokale/musikkstudio, åpent på kveldstid syv dager i uken

Fysisk aktivitet

- Aktiv fritid: 13–18 år, tilrettelegging ut fra individuelle behov for ungdom som ikke benyttet fritidstilbud, eller som trengte noe mer enn de ordinære tilbudene, én dag i uken klokka 15–20, et samarbeid mellom flere aktører i bydelen
- Klatreveggen: 7–18 år, fordelt på to kvelder der 7–13 år hadde én kveld og 13–18 år en annen kveld (en del av Bøler fritidsklubbs tilbud), i samarbeid med Bøler klatreklubb
- Ballbinge: 7–23 år, åpen hele døgnet, aktivitet i unges egen regi
- BUA – utlånsentral for sportsutstyr

Helse - og omsorgstjenester

- Helsestasjon for ungdom, åpent en ettermiddag per uke
- Familiesenteret tilbyr behandling av lettere psykiske utfordringer for barn og unge, målgruppe 0-18 år og deres familier
- Tilbud om rask psykisk helsehjelp (RPH) til ungdom fra og med 16 år.
- Individuell oppfølging av psykisk helsearbeider, herunder musikkterapi
- Mulighet for støttekontakt, avlastning og brukerstyrt assistent.
- Gruppetilbud til barn med nevroutviklingsforstyrrelser – et samarbeid med bydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand

Frivilligsentraler

- Har tiltak inn mot ungdom, spesielt kan nevnes gaming-rommet på Manglerud og ferieaktiviteter

Vedlegg 2 Byrådets svar på Kommunerevisjonens spørsmål

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester

Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 OSLO

Deres ref.:
21/00256-25

Vår ref. (saksnr.):
21/2220 - 24

Saksbeh.:
Kjersti Varang, 958 96 483

Dato:
22.09.2021

Byrådets svar om oppfølging av kommunerevisjonens rapport 09/2018

Jeg viser til brev om Kommunerevisjonens arbeid med oppfølgingsundersøkelse av rapport 9/2018 *Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge* (deres ref. 21/00256-25). Jeg viser også til kommunikasjon med Kommunerevisjonen om utsatt frist for svar, som ble satt til 17.09.2021.

I brevet blir det spurt om byråden for arbeid, integrering og sosiale tjenester og bydelene har iverksatt varslede tiltak og fulgt opp føringer fra behandlingen av rapport 9/2018 i bystyrets organer. I tillegg har kontrollutvalget bedt om at oppfølgingsundersøkelsen utvides med to beskrivende elementer:

- Oppdatere vedlegg 4 *Bydelenes forebyggende barne- og ungdomstiltak* fra rapport 9/2018.
- Informasjon om koronapandemien har ført til økt utenforskap for barn og unge.

Kommunerevisjonen har bedt om svar på spørsmålene under. Når det gjelder status for tiltakene, ber de om svar for hva som er / vil være status når normalsituasjonen er tilbake. Ved behov vil Kommunerevisjonen på et senere tidspunkt be om dokumentasjon som belyser svarene.

For spørsmålene 6 og 7 har jeg innhentet innspill fra Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap.

Status for byrådets varslede tiltak og oppfølging av politiske føringer

Varslede tiltak

Daværende ansvarlig byråd for eldre, helse og arbeid gav i september 2018 tilbakemelding om rapporten til Kommunerevisjonen. Byråden oppga at rapporten ville bli nyttig blant annet som bakgrunnsmateriale høsten 2018 ved fordeling av midler fra revidert budsjett til ungdomstiltak, i arbeidet med byråds sak om ungdomsklubber i Oslo og i evalueringen av SaLTo-arbeidet. Videre skrev daværende byråd at eventuelle tiltak ville framkomme i byrådets forslag til budsjett og i saken om ungdomsklubber.

Spørsmål fra kommunerevisjonen:

Vi oppfatter at rapport 9/2018 gjennomgående er brukt i byråds sak 189, av 20. juni 2019 Klubben vår (jf. bystyrets behandling 2. september 2020, sak 223).

1. Er det noe byråden ønsker å tillegge til dette i denne oppfølgingsundersøkelsen?

Kommunerevisjonens rapport har hatt påvirkning i føringer og tiltak i byråds saken, og det har skjedd endringer på flere av områdene der det ble påpekt mangler og behov for styrket innsats.

I byrådets prioritering av søknader til Bufdir sine tilskuddsordninger «Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn» og «Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge» ble føringer i byråds sak 189/19 lagt til grunn for prioriteringene. Som følge av dette er det bevilget midler til flere fritidsklubber i bydeler. To eksempler er fritidsklubb på Hovseter i Bydel Vestre Aker og ungdomshuset i Stensparken som åpner høsten 2021, i samarbeid mellom bydelene Frogner og St. Hanshaugen.

Kommunerevisjonen anbefalte bydelene å vurdere om økonomiske støtteordninger for deltakelse i fritidsaktiviteter og utlån av sportsutstyr var tilstrekkelige. Byrådsavdelingen gav Velferdsetaten i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av bydelens tiltak knyttet til barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter. Rapporten «Bydelenes tiltak for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter» ble oversendt byrådsavdelingen i juli 2021. Noen konklusjoner fra rapporten er:

- Alle bydelene i Oslo har tiltak for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter. Samtlige bydeler har tilskuddsordninger som skal dekke utgifter til medlemskap til lag og foreninger. De fleste tilskuddsordningene er rettet mot barn og unge i familier som ikke kan dekke kontingentene selv.
- Samtlige bydeler har utstyrssentraler, og de fleste bydeler har en BUA. Her kan man låne utstyr til sport- og fritidsaktiviteter uten kostnad. I tillegg låner noen fritidsklubber og frivillighetssentraler ut utstyr til ulike aktiviteter. Det er stor pågang ved enkelte av utstyrssentralene.
- Det finnes fritidsklubb i alle bydelene, flest i de østlige bydelene. Fritidsklubbene blir mye brukt, spesielt av barn på 5.–7. trinn og ungdomsskoleelever.
- De fleste bydelene samarbeider med skoler eller idrettslag for å legge til rette for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter. Samarbeidet med idrettslagene handler ofte om rekruttering og tilskudd. Samarbeidet med skolene innebærer ofte å tilby aktiviteter som ballspill, «all-aktivetsdag» og leksehjelp.
- Flere bydeler har tiltak for å gi ungdom sommerjobb, og mange bydeler samarbeider med frivillige organisasjoner for å kunne gi utsatte barn og unge ferietilbud. Blant noen familier er det krevende å få meldt barna på en fritidsaktivitet, og noen bydeler har gått langt i å oppsøke barna og familiene, bl.a. ved å banke på dørene til der familiene bor.

Kommunerevisjonen påpekte også at det var variasjoner i tilbud og omfang av ungdomsjobber. Jobb til ungdom er en viktig satsing for byrådet. Det er bevilget midler til bydelene og Uteseksjonen og det arrangeres jevnlig samlinger for bydelene for å følge opp dette arbeidet. Alle bydelene og Uteseksjonen tilbyr sommerjobber. Bydeler med en befolkning med større levekårsutfordringer mottar en høyere sum.

Med byrådets omfattende satsing på sommerjobber har antallet ungdom i sommerjobb økt betydelig de siste årene har økt:

- Sommer 2018 ca. 1250 ungdommer
- Sommer 2019 ca. 1700 ungdommer
- Sommer 2020 ca. 2500 ungdommer
- Sommer 2021 ca. 3000 ungdommer

Jeg viser for øvrig til mer utførlig omtale av sommerjobsatsingen under spørsmål 3, 6 og 7.

2. Er rapport 9/2018 benyttet i evalueringen av SaLTo-arbeidet?

Evalueringen av SaLTo-arbeidet er igangsatt i 2021 og vil etter planen foreligge ved årsskiftet 2021/2022. Rapport 09/2018 er formidlet til forskergruppen som skal gjennomføre evalueringen.

3. Har byråden iverksatt tiltak som en oppfølging av rapport 9/2018 som har framkommet i forslag til budsjett?

I 2018 ble det i revidert budsjett fordelt 20 mill. kr til bydelene til strakstiltak / styrking av forebyggende innsats. Midlene skulle gå til sommerjobber, meråpent på klubbene i ferier, ekstrainsats til utekontakter og tiltak for å mobilisere og styrke foreldre til målgruppen mm.

Erfaringene fra sommeren og høsten 2018 var svært positive, og byrådet videreførte innsatsen. Fra 2019 er det lagt inn en fast tildeling årlig på 15 mill. kr til dette formålet.

I 2019 ble det i tillegg bevilget 5 mill. kr til oppgradering av fritidsklubber, og 5 mill. kr til en søkbar pott, drift av fritidsklubber og ungdomsjobber.

For ytterligere tildelinger i 2020 og 2021, se svar under pkt. 6 og 7.

4. Dersom byråden har iverksatt andre tiltak på bakgrunn av rapport 9/2018, ber vi også om å bli orientert om slike.

Jeg viser til svar under de øvrige punktene.

Politiske føringer

I sitt vedtak ved behandlingen av rapport 9/2018 (19. desember 2018, sak 381) merket bystyret seg at alle bydelene hadde varslet relevante tiltak til noen av anbefalingene eller oppgitt at de ville vurdere tiltak i tilknytning til arbeidet med budsjett 2019. Bystyret understreket viktigheten av at byråden fulgte opp og bidro til at bydelene iverksatte relevante tiltak.

5. Har byråden fulgt opp og bidratt til å sikre at bydelene iverksatte relevante tiltak etter rapport 9/2018?

Kommunerevisjonens rapport påpekte behovet for fritidstiltak for unge over 18 år. Det er i byrådssak 189/19 påpekt at det i enkelte bydeler er behov for fritidstilbud for unge over 18 år, men at bydelenes demografi varierer og med det også behovet for fritidstiltak for denne gruppen. Et av målene i saken er: «*Alle bydeler skal tilby fritidstilbud for barn og unge med kompetente ansatte, og til hele aldersspennet i barne- og ungdomsbefolkningen.*»

To tiltak i byrådssaken er under planlegging for gjennomføring. Dette gjelder:

- Byrådet lager en kartlegging av behov for vedlikehold, rehabilitering og etablering av fritidsklubbene.
- Bydelene skal ha lik registreringspraksis for aktiviteten

Byrådsavdelingen har fulgt opp rapporten gjennom tildelingsbrev til bydelene. For tiltak i fritidsvirksomheten er det i 2020 og 2021 gitt følgende føringer:

Tildelingsbrev til bydelene 2020:

Kap. 4, s. 6:

Føringer for bydelene:

Bydelene skal sikre trygge og inkluderende oppvekstmiljø lokalt i bydelene som lokale fritidstilbud, tilbud om sommerjobber og et velfungerende rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid gjennom SaLTo-modellen. Byrådet vil at alle bydeler skal utvikle lokale fritidstilbud som drives på bakgrunn av kunnskap fra barn og unge selv, erfaringskunnskap fra medarbeidere og fra forskning, og terskel for deltakelse skal være lav. Trygge og inkluderende fritidstiltak i barn og unges nærmiljøer er basis og forutsetning for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Det forutsettes at bydelene, skolene og Utdanningsetaten samarbeider tett der det er aktuelt.

Kap. 5 s.9

Mål 6 innbyggerne skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Oppgraderer fritidsklubber og prioriterer ungdomstiltakene

Byrådsavdelingen presiserer:

6.1.1. I juni avga Byrådet byråds sak 189/19: «Klubben vår! Bydelenes fritidsklubber og fritidsaktiviteter for barn og ungdom – oversikt over tilbudet og strategier for arbeidet». Saken er til behandling i bystyret i 2020. Den angir byrådets overordnede strategier og føringer for arbeidet.

Tiltak 3

Tilrettelegge for flere jobbtilbud for ungdom

Byrådsavdelingen presiserer:

6.3.1. Det er avsatt ekstra midler i 2020 for å styrke arbeidet med sommerjobb for ungdom. Sommerjobb for ungdom er en prioritert satsing, og andre satsinger i kommunen bør sees i sammenheng med dette for å kunne etablere flere sommerjobber og skape synergieffekt. Planting av trær i byen er en av disse satsingene. Bydelene vil få ytterligere informasjon om organisering og fordeling av midler. Byrådsavdelingen vil følge opp arbeidet og bydelene oppfordres til å delta det felles utviklingsarbeidet

Tildelingsbrev til bydelene 2021

Kap.2 s. 4:

Føringer for bydelene:

Tjenester til barn og unge - forebyggende innsats

Tjenester til barn og unge skal bygge på kunnskap fra barn og unge selv, erfaringskunnskap fra tjenestene og forskningskunnskap. I utvikling av tiltak og oppfølging av tjenestene forutsettes det at bydelene aktivt har innhentet kunnskap og erfaringer fra disse tre kunnskapskildene. Bydelene skal samarbeide med barn og unge i alle forhold som omhandler dem, både enkeltsaker og i større saker på systemnivå. Barn og unges stemme skal bli hørt og deres stemme og mening skal vektlegges før beslutninger tas.

Bydelene er viktige bidragsyttere i arbeidet for trygge og inkluderende oppvekstmiljø og skal gjennom samarbeid med skolene lokalt, fritidstilbud, sommerjobber til ungdom og i rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i SaLTo-modellen bidra til dette. Føringer for arbeidet med fritidstilbud er beskrevet i Sak 223 Klubben vår! Bydelenes fritidsklubber og fritidsaktiviteter for barn og ungdom - Oversikt over tilbudet og strategier for arbeidet - Byråds sak 189 av 20.06.2019 behandlet 02.09.2020.

Kap. 3 s. 12-13:

Aktivitetstilbud barn og unge

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1

Samarbeid på tvers av sektorer for å styrke innsatsen i det forebyggende arbeidet med barn og ungdom

Presisering: Bydelene tildeles særskilte midler som dekker størstedelen av et årsverk til SaLTo-kordinator. Alle bydelene skal ha en SaLTo kordinator, fortrinnsvis en hel stilling. SaLTo-arbeidet vil bli evaluert i løpet av 2021. Hvordan kordinatorstillingene benyttes og er plassert i organisasjonen vil belyses i evalueringen.

Enkelte bydeler vil etter nærmere avtale og i samarbeid med Velferdsetaten, utrede hvordan en pilot der flere bydeler går sammen om en større og mer robust utekontakttjeneste i et område/sektor i Oslo kan gjennomføres.

Bydelene er sentrale bidragsyttere i å forebygge og hindre at rusproblemer oppstår. Bydelene skal til enhver tid ha oppdaterte systemer og rutiner som sikrer tydelig ansvar for oppfølging når det meldes om bekymring knyttet til rus hos barn og unge.

Tiltak 2

Tilrettelegge for jobbtilbud til ungdom

Presisering: Bydelene oppfordres til å vurdere alle deler av virksomheten i arbeidet med å fremskaffe sommerjobber for unge. Byrådets sommerjobsatsing er under evaluering. Evalueringen vil danne grunnlag for hvilke føringer som vil bli gitt for gjennomføring av arbeidet med sommerjobber for unge i 2021.

På oppdrag fra byrådsavdelingen gjennomførte Velferdsetaten en evaluering av sommerjobsatsingen 2020. Føringer for bruk av midlene og fra evalueringen ble oversendt bydelene i eget brev av 22.03.2021. Brevet er vedlagt.

Ellers vil jeg vise til Sak 1 for 2022 for videre satsing fra byrådets side fremover.

Spørsmål om koronapandemien har medført økt utenforskap for barn og unge

- 6. Har byråden iverksatt tiltak for å få oversikt over om koronapandemien har ført til økt utenforskap/ensomhet/psykisk uhelse blant barn og unge i Oslo?**
 - a. Hvis ja, hvilke tiltak for å få oversikt er iverksatt?
 - b. Hvis ja, indikerer/tyder det på at koronapandemien har medført dette?
- 7. Oppfatter byråden at koronapandemien har medført økt utenforskap/ensomhet/psykisk uhelse blant barn og unge i Oslo?**
 - a. Hvis ja, har byråden iverksatt tiltak eller planlegger tiltak for å møte utfordringer koronapandemien har ført til for barn og unge i Oslo?
 - b. Hvis ja, hvilke tiltak er de viktigste?

Våren 2020 gjennomførte NOVA undersøkelsen «Oslo-ungdom i koronatiden. En studie av ungdom under covid-19-pandemien». Undersøkelsen viser at for en del ungdommer hadde perioden med nedstengning påvirket livet i positiv retning, der de blant annet tilbragte mer tid sammen med foreldre og opplevde mindre stress og press i hverdagen. For andre ungdommer medførte denne perioden større bekymringer, sosial isolasjon mm.

NOVA gjennomfører Ung i Oslo-undersøkelsen hvert 3. år på bestilling fra Oslo kommune og er finansiert av Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Kompetansesenter Rus – Oslo. Undersøkelsen er forankret i Byrådssak 189/19, *Klubben vår! Bydelenes fritidsklubber og fritidsaktiviteter for barn og ungdom – oversikt over tilbudet og strategier for arbeidet*. En oppfølging av

spørsmål fra «Oslo-ungdom i koronatiden» fra våren 2020 er lagt inn i årets undersøkelse, som lanseres 28.09.2021. Dette vil gi ytterligere kunnskap om barn og unges situasjon under koronapandemien.

UngOrg arrangerer årlig en ungdomshøring på oppdrag fra byrådsavdelingen. Den er ett av tiltakene i byråds sak 189/19 Klubben vår! Høringen som ble gjennomført våren 2020 og hadde temaet Ungdom om korona. Høringen er oppsummert i rapporten: «Ungdomshøringen 2020, Ungdom om korona - Meninger om koronakrisen og utfordringer unge har møtt.» (UngOrg 2020 - UngMed – Ung Medbestemmelse. www.ungmed.no.) Noen av hovedpunktene fra ungdommenes tilbakemeldinger var at de hadde stor tillit til myndighetene og at tiltakene som ble innført hadde støtte hos ungdommene. De etterlyste også enda tydeligere regler og mer konsekvent kommunikasjonen fra myndighetene. Noen skoler klarte godt overgangen til hjemmeskole, mens andre ikke klarte det så godt. De pekte på at elever som hadde større behov for oppfølging hadde større konsekvenser av nedstengningen. Det var også stort skille mellom de som klarte å ta ansvar for egen læring og de som ikke klarte det. Noen elever falt lett fra uten at skolen klarte å følge dem opp. Flere ungdommer rapporterte at de følte på stor ensomhet etter nedstengingen av samfunnet. Flere av ungdommene mente at det burde ha vært opprettholdt fritidstilbud og fysiske møter for hjelpe tilbud for spesielt sårbar ungdom.

Jeg og min byrådsavdeling har gjennom pandemien hatt jevnlig dialog med bydelene og Velferdsetaten om status for barn og unges situasjon. Dette skjer gjennom jevnlig ledermøter med bydelsdirektører og etatsdirektører, i beredskapsarbeidet og i møter med virksomhetene om situasjonen lokalt og hvilke utfordringer de stod overfor og hvilke tiltak de har satt inn.

Byrådsavdelingen har sendt ut smittevernveiledere for virksomheten i fritidsklubber og andre kommunale fritidstiltak. Bydelene ble oppfordret til å opprettholde kontaktoverflater med barn og unge selv om de fysiske møteplassene holdt stengt eller hadde redusert kapasitet. Dette kunne være gjennom oppsøkende arbeid, legge til rette for aktiviteter utendørs, legge til rett for digitale møteplasser eller holde kontakt gjennom sosiale medier eller telefon. Gjennom min kontakt med virksomhetene har jeg sett at bydelene har funnet gode måter å opprettholde kontakten med mange barn og unge, men samtidig har de meldt bekymring om de ikke nådde med tiltakene.

Midler til sommer- og ferieaktiviteter for barn og unge og jobb til ungdom i 2020 og 2021

Både i 2020 og i 2021 er det i tillegg til vedtak i budsjettet tilført ekstra midler til Velferdsetaten v/Uteseksjonen og bydelene til aktiviteter for barn og unge og til jobbtiltak for ungdom. Tilbakemelding fra virksomhetene er at de har fått til et høyt aktivitetsnivå når smittevern har tillatt dette, og de har hatt mulighet til å bidra ekstra, spesielt overfor unge som har hatt et større behov for aktivitet, kontakt og jobbmulighet. Det er lagt føringer for at ungdom i målgruppen for SaLTø-samarbeidet er en prioritert gruppe for noen av tildelingene. Bydelene er bedt om å utlyse sommerjobb som et allment tiltak, og sørge for at ungdom i målgruppen blir inkludert uten at det blir gjort på en stigmatiserende måte. Under listes tildelinger som gjelder for AIS sitt ansvarsområde:

Bevilget i budsjett for 2020:

- 15 mill. kr til forebyggende barne- og ungdomsarbeid, der midlene primært benyttes til jobbtiltak for ungdom i bydelene og Uteseksjonen, men kan også benyttes til meråpent på klubbene i ferier, ekstrainsats fra utekontakter, tiltak for å mobilisere og styrke foreldre til målgruppen mm.
- 8 mill. kr til sommerjobber, avsetning i 2020 og 2021. I tilleggssinnstillingen til budsjett for 2020 ble det vedtatt avsatt 8 mill. kr for å øke antall sommerjobber for ungdom og det er føringer om at sommerjobb for ungdom skal kobles mot treplantingsdugnad (tre millioner av de 8 var øremerket treplanting). Midlene skal benyttes til lønn til ungdom, sosial og merkantil oppfølging i bydelene og Uteseksjonen

Revidert budsjett 2020:

- 1 mill. kr til Velferdsetaten (VEL) til å forsterke Uteseksjonens oppsøkende arbeid, aktiviteter og jobb til utsatt ungdom i sommer

- 0,4 mill. kr til Bydel Alna til gjennomføring av leiropphold på Hudøy for ungdom fra Bydel Alna i sommerferien. Leiroppholdet organiseres og gjennomføres i samarbeid med stiftelsen Hudøy.
- 6 mill. kr til aktiviseringstiltak i sommerferien for barn og unge med store behov, herunder barn og unge med tiltak i barnevernet, barn og ungdom i lavinntektsfamilier og barn med nedsatt funksjonsevne og store avlastningsbehov. Det bør legges opp til at det i størst mulig grad er bydelenes ordinære aktivitets- og fritidstilbud som iverksetter tiltak, herunder ferieturer/opplevelser i samarbeid med blant annet barnevernet og NAV. Flere fritidsklubber har erfaring fra å arrangere ferietilbud til disse målgruppene.
- 24 mill. kr til bydelene til kultur- og fritidsaktiviteter for barn og unge og til sommerjobb for unge.

Bevilget i budsjett for 2021:

- 23 mill. kr til forebyggende arbeid barn og unge, sommerjobb ungdom til jobbtiltak for ungdom og til meråpent på klubbene i ferier, ekstrainsats fra utekontakter, tiltak for å mobilisere og styrke foreldre til målgruppen mm.

Revidert budsjett 2021:

- 25 mill. kr til sommeraktiviteter for barn og unge. Byrådet er bekymret for effektene koronapandemien har og kan få for barn og unge i byen og foreslår derfor en ekstra satsing på tiltak for barn og unge i sommer. Midlene skal benyttes til fritidstilbud, kultur og idrettsaktiviteter for barn og unge og til sommerjobb for unge, der sommerjobb er hovedprioritet.
- 10 mill. kr til 1 000 ekstra kommunale sommerjobber for ungdom, hver stilling med varighet i tre uker.

Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI) og byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK) er bedt om å gi innspill til svar til spørsmålene 6 og 7.

Svar fra Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester

Byrådsavdelingen understreker at spørsmålene grenser opp til ansvarsområdet til Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap og svarene fra dem må derfor sees i sammenheng.

Det har gjennom pandemien blitt meldt om økt bekymring knyttet til sårbare grupper og psykisk helse. Signalene fra tjenestene om pågang på psykiske helse tjenester varierer noe, men hovedlinjene er økt pågang. Mange bydeler har etablert nye tilbud i pandemiperioden for å møte noe av behovet hos innbyggerne. Flere hjelpetjenester, fagmiljøer, innbyggere og/eller deres pårørende melder økt forekomst av psykiske helseutfordringer som følge av koronapandemien. Det har gjennom pandemien vært en prioritert oppgave å holde tilbudene på psykisk helse åpne og tilgjengelig for folk, selv om man skal ivareta smittevernet. Folk som trenger hjelp kan kontakte kommunen og skal få hjelp. Samtidig er det også en del av kommunens tilbud som opplevde en nedgang i henvendelsene.

I denne sammenheng har politisk ledelse etterspurt tiltak som kan iverksettes raskt rettet mot mennesker som opplever psykisk helseutfordringer som følge av pandemien. Helseetaten fikk i oppdrag å koordinere og utarbeide en kunnskapsoversikt over hva covid-19 situasjonen og pandemien gjør med ulike befolkningsgrupper 0-100 år når det gjelder utvikling av psykisk helseutfordringer i bydelene.

Noen oppsummerende punkter fra rapporten:

- Flere tar kontakt med fastlegen på grunn av psykisk helse. Størst økning er det i aldersgruppen barn og unge. I noen aldersgrupper er det satt 40% flere diagnoser innen psykisk helse.
- Pandemien medfører en samfunnsmessig økt risiko for familievold. Situasjonen for de som allerede er utsatt for vold kan forverre seg, og flere som ikke har opplevd vold kan komme til å bli utsatt for dette som følge av pandemien.
- Økning av barn unge med P- diagnoser hos fastlegen gir grunn til bekymring.
- Flere tjenester i kommunen melder om økt pågang og mer alvorlig problematikk. Det er imidlertid en utfordring å få ut gode tall på dette.

- Mange pårørende har stått i stor omsorgsbelastning over tid gjennom pandemien, og vil kunne være i risiko for å selv bli syke.
 - Innbyggere som hadde det vanskelig før pandemien, har økt risiko for å ha det vanskelig nå. Byrådsavdeling har drøftet tiltak, og tilbakemeldingene fra tjenestene er at de ønsker at vi styrker det vi har og det vi vet at fungerer fremfor å starte nye tiltak i en allerede krevende tid. Det ble som følge dette avsatt 116 millioner i revidert budsjett til et koronaloft innen psykisk helse fordelt mellom OVK og HEI der en stor andel er trettet mot psykisk helse barn og unge, men også noen rettet mot voksne, eldre og kompetanseløft hos ansatte. Av tiltak rettet mot barn og unge kan nevnes:
- 6 millioner til ett ekstra årsverk i hver av bydelene fra 1. juli og ut året til å styrke lavterskeltilbud for alle aldersgrupper.
 - 1,8 millioner til en ny psykologstilling til hver Ung Arena (Sentrum, Vest og Sør). En fjerde psykologstilling legges til en av Groruddalsbydelene med vertsfunksjon for unge fra hele Groruddalen.
 - 1 mill. til oppgradering av kontaktelefonen i Sosial og ambulant akutt-tjeneste i Helseetaten, og styrking med ett ekstra årsverk for å kunne betjene flere personer med psykisk helseutfordring via koronatelefon.
 - 1,5 mill. til støtte til studenthelse i regi av Studentsamskipnaden i Oslo for våsemesteret 2021. Pengene går til SIO helse, som drifter det psykiske helsetilbudet.
 - 3 millioner som bydelsovergripende frivillige organisasjoner kan søke om til aktiviteter rettet mot mennesker som opplever psykiske helseutfordringer, ensomhet og utenforskap. 25% av midlene skal gå til eldre som målgruppe.
 - 7,5 til bydelen for å mobilisere lokalsamfunnet og frivilligheten. Dette skjer ved at hver bydel tildeles 0,5 mill. til å etablere en søknadsordning for lokale lag og foreninger og andre frivillige sammenslutninger.
 - 24 mill. til styrking av flere årsverk ved Rask psykisk helsehjelp i bydelene frem til 2023
 - 48 mill. til styrking av psykisk helse kompetanse ved helsestasjon- og skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og Osløhjelpa (OVK).

Svar fra Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Erfaringene Oslo kommune har gjort under pandemien bekrefter hvor viktig et bredt tjenestetilbud er for barn og unge. Oslo kommune arbeider systematisk med å forbedre støttesystemene rundt barn og unge. Dette innebærer en rekke satsinger og tiltak som blant annet Traumeinformert by, Barnehjernermet, Nye Familier og Osløhjelpa i tillegg til en styrking av tjenestene rettet mot barn og unge.

Har byråden iverksatt tiltak for å få oversikt over om pandemien har medført til økt utenforskap?

Bydelene og underliggende etater har gjennom hele pandemien gitt tilbakemelding på status i tjenestene gjennom jevnlig rapportering til OVK. Rapporteringen har gitt OVK en oversikt over utfordringsbildet i tjenestene, barn og unge og deres familier står i under pandemien. Flere tjenester har under pandemien meldt at de opplever økt forekomst av psykiske helseutfordringer i blant barn og unge som følge av pandemien og at det underveis i pandemien er kapasitetsutfordringer hva gjelder å møte behov. Pandemien har rammet skjevt og mange som har hatt det vanskelig fra før har fått det verre.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomfører jevnlig kartlegginger av situasjonen i landets barneverntjenester. Bufdir har på byrådsavdelingens initiativ oversendt svarene fra kartleggingene for barneverntjenestene i Oslo. Å ha kjennskap til situasjonen i tjenestene på denne måten har bidratt til å få bedre oversikt og et bedre kunnskapsgrunnlag for å vurdere og eventuelt igangsette tiltak.

I tilknytning til de (før sommeren 2021) ukentlige rapporteringene som går til statlige myndigheter via Beredskapsstaten, har OVK lagt inn spørsmål om hvorvidt barneverntjenestene, helsestasjons- og skolehelsetjenestene er tilgjengelige som normalt, og om hvor mange årsverk helsesykepleiere som er

omdisponert til ulike koronaformål. Dette både for å få en oversikt over situasjonen, og for å rette oppmerksomhet mot viktigheten av at disse tjenestene er tilgjengelige for å få oversikt over konsekvenser av pandemien og for å forhindre utenforskap blant barn og unge.

Tiltak som er planlagt eller iverksatt

Forskningsdata fra koronapandemien viser at flere utsettes for vold og seksuelle overgrep når tilbud til barn og unge stenges ned eller vesentlig begrenses. Også barn hvis livssituasjon i utgangspunktet ikke er knyttet til en bekymringsfull situasjon vil kunne få det vanskelig under slike forhold, flere er i risiko for psykisk uheld og avstanden til hjelpeapparatet er for mange større enn før. Terskelen for å søke hjelp og støtte kan forøyes om barn og unge ikke finner lett tilgjengelig informasjon om hvor de kan henvende seg og på hvilken måte. Dette er noe av bakgrunnen for at OVK har kommunisert tydelig til bydelene og underliggende etater at tjenestene underveis i pandemien skulle fortsette og prioritere og opprettholde normal aktivitet i tråd med nasjonale føringer og myndighetskrav med vekt på hva som var forsvarlig utfra hensynet til barn og unge.

Sårbare barn og unge skal sikres et tilbud i barnehage og skole og spesialskolene skal holdes åpne. Skolene ble i tillegg bedt om å være ekstra oppmerksomme ved rødt tiltaksnivå i ungdoms- og videregående skoler med tanke på barn og unges livskvalitet og helse.

Viktigheten av at skolehelsetjenesten fremdeles var fysisk tilstede ved skolene for elevene ble tydelig kommunisert. Dette for å sikre at elevene vet hvem helsesykepleier er og har informasjon om tilgjengelighet. OVK kommuniserte også at det er nødvendig at skolehelsetjenesten i de tilfeller hvor elevene ikke er fysisk tilstede på skolen, sikrer fortsatt god dialog med elevene og tilgjengelige helsesykepleiere. Økt bruk av digitale kontaktflater, telefonsamtaler for å høre hvordan elevene har det, gåturer med elever som har behov for å fysisk møtes eller andre alternative tilnærminger for å fortsatt sikre en lett tilgjengelig og forsvarlig skolehelsetjeneste ble nevnt som viktig. Det ble også utarbeidet informasjonsmateriell som skolene kunne bruke.

For barneverntjenester som normalt er fysisk tilstede ved skoler, oppfordret OVK til at arbeidet fortsetter, men tilpasses smitteverntiltakene i skolen. Dersom elevene ikke fysisk var tilstede ved skolene, presiserte OVK at oppfølging av enkelt elever gjennomføres på andre måter, og at barneverntjenesten f.eks. kunne gjøre seg tilgjengelig på utendørsarenaer og sikre informasjon til elevene om dette.

For skolene har det vært viktig at barn og unge har hatt kontakt med læreren sin eller andre voksne på skolen i løpet av skoleuken under nedstengningen. På mange skoler har for eksempel kontaktlærerne ringt elevene sine en gang i uken slik at de kan snakke med hver og en av dem, og ikke bare i en gruppesammenheng. I tillegg har skolen hatt kontakt med foresatte.

Utdanningsetaten etablerte «hjørtetelefonen» for å sikre at elevene enkelt kunne ta kontakt med skolene og få noen å snakke med. Dette bidro til å sikre jevnlig kontakt spesielt med elever lærere var bekymret for. Det ble også sendt ut informasjon om tilgjengelige hjelpetjenester til barn og unge.

Det psykososiale fellesskapet som skolen danner er svært viktig for alle barn og unge, men kanskje ekstra viktig for barn og unge i sårbare livssituasjoner. I den forbindelse jobber Oslo kommune med å sikre:

- at Utdanningsetaten i større grad utøver sin kontrollfunksjon overfor skolene i arbeidet med §13-10 ved å innta et aktivt skoleeierskap
- at ombudenes bekymring for Utdanningsetatens oppfølging av §13-10 og §9A følges opp av etaten, og at det i samarbeid med mobbeombudet og elev- og lærlingeombudet er dialog om hvordan skolene bedre kan ivareta og følge opp elevenes rettigheter
- at alle elever med særskilt norsk og elever med spesialundervisning blir særlig ivaretatt under en krisesituasjon
- at skolene ivaretar fleksibilitet i hvor og hvordan de møter elevene

- at skolene videreutvikler samarbeidet med Oslohjelpa i bydelene
- at det utvikles rutiner og veiledning til skolene om hvordan de skal forholde seg under en lignende nedstengning
- sikre oppdaterte beredskapsplaner som kan justeres etter behov ved en krise
- iverksette ytterligere veiledning til skoler i møte med barn og unge i sårbare livssituasjoner

I samarbeid mellom OVK og HEI er det satt av 116 millioner i revidert budsjett til et koronløft innen psykisk helse. En stor del av midlene er rettet mot tiltak knyttet til psykisk for helse barn og unge. Av disse midlene er 48 millioner satt av til styrking av psykisk helse ved helsestasjon- og skolehelsestjenesten, helsestasjon for ungdom og Oslohjelpa. Bydelene er bedt prioritere en styrking av Helsestasjonene for ungdom særlig med hensyn til å øke tilgjengeligheten og styrke kompetanse og tilbud knyttet til psykisk helse. Et styrket samarbeid mellom helsestasjons- og skolehelsestjenesten og Oslohjelpa er viktig for å gi barn, unge og deres familier mer helhetlig og ubyråkratisk hjelp.

Oslohjelpa har vært et viktig tiltak under pandemien, særlig for sårbare barn og familier. Utvikling av Oslohjelpa i bydelene har bidratt til arbeidsmetoder som i større grad sikrer tverrfaglig og tverretattlig samarbeid rundt og med barn, unge og deres familier på et lavterskelnivå.

Konsekvenser av pandemien har ført til behov for økt kompetanse på flere områder. OVK har i samarbeid med Korus-Oslo utviklet en kompetansepakke i Barnehjernernevet (BHV) og en åpen tilgjengelig nettressurs. Ansatte i bydelens tjenester for barn og unge får opplæring i kompetansepakken. Kompetansepakken videreutvikles høsten 2021 i samarbeid med UDE for bruk i skolen.

Pandemien kan medføre en samfunnsmessig økt risiko for familievold. Situasjonen for de som allerede er utsatt for vold kan forverre seg, og flere som ikke har opplevd vold kan komme til å bli utsatt for dette som følge av pandemien. OVK planlegger en tverrfaglig kompetanseheving innen vold og seksuelle overgrep for ansatte som jobber med barn og unge. Kompetansehevingen skal bygge på kompetansepakken i BHV.

Arbeidet med strategi for utvikling av Oslo som traumeinformert by er godt i gang, hvorav kompetanseheving er et sentralt satsingsområde.

OVK skal innen utgangen av 2021 fremme en byrådssak om barnevernet. En del av anbefalingene her handler om å styrke grenseflatene mellom barnevernet og de andre oppveksttjenestene. Tverrfaglig samhandling på oppvekstfeltet pekes på som en særlig sentral faktor når det gjelder både å fange opp risiko sett i lys av pandemien, og å gi god og riktig hjelp til barn som trenger det.

Med vennlig hilsen

Rina Mariann Hansen

Byråd

21_1336-1 Jobb til unge og ferietiltak

Oslo

Oslo Kommune

Kommunerevisjonen

Fredrik Selmers vei 3

0663 Oslo

Rapport 17/2021

Tel. +47 23 48 68 00

www.krv.oslo.kommune.no